

DRAUGAS

PERIODICALS
May 2,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽĖS - MAY 2, 2000

*****MIXED ADC 606
S174 P6 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/01/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.86
Kaina 50 c.

Isteigta Modernių krikščionių demokratų sąjunga

Vilnius, balandžio 29 d. (BNS) — Vilniuje šeštadienį įsteigta Modernių krikščionių demokratų sąjunga (MLDP), siekianti pasistatyti rinkėjams europinės krikščioniškosios demokratijos atsvara.

Seime vykstančiame MKDS suvažiavime steigiamąjį nutarimą vienbalsiai priėmė 167 suvažiavimo dalyviai. Pagal Partijų ir politinių organizacijų įstatymą naujas politinis darinys privalo turėti 400 steigėjų. Prieš suvažiavimą partijos steigėjų anketas užpildė daugiau kaip 600 žmonių.

Steigiamajame nutarime sakoma, kad naujoji partija steigiamą, siekiant suvienyti krikščionis demokratų vertybiniu pagrindu, tęsti krikščioniškosios demokratijos tradicijas, sudaryti galimybę šios ideologijos puoselėtojams laisvai reikšti savo idėjas, sekti pasaulinės ir europinės krikščioniškosios demokratijos tradicijomis.

Suvažiavimo pradžią „nuspalvino“ incidentas, kuris priminė modernių krikščionių demokratų nesutarimus su „pirmine“ Lietuvos krikščionių demokratų partija (LKDP). Nuosakius LKDP narys, parlamentaras Jonas Šimėnas paprašė suteikti jam galimybę pasisakyti. Jis nesutiko laukti po kelių minučių svečių pasisakymams skirtą pusvalandį ir paliko salę.

J. Šimėnas žurnalistams sakė, jog esminiai nutarimo teiginiai paimiti iš LKDP dokumentų ir stebėjosi, kad reikia skelbti naują partiją, kai vadovaujamas senosios dokumentais. Jis pabrėžė, kad modernieji krikščionys demokratai neišnaudojo galimybių ieškoti susitaikymo neeilinėje

LKDP konferencijoje.

Modernių krikščionių demokratų sąjungos (MKDS) pirmininku minimalia persvara išrinktas parlamentaras Vytautas Bogušis. Tai paaiškėjo tik po antrojo rinkimų rato. Anksčiau iš rinkimų kovos iškritė Seimo pirmininko pavaduotojas Feliksas Palubinskas ir Seimo narė Marija Šerienė.

Anot stebėtojų, dėl minimalios persvaros susidarė padėtis, kai naująją partiją faktiškai valdys „dvigalvis erelis“ — vienodai populiarų, intelektualų ir patyrusių politikų junginys.

V. Bogušis, kuriam dabar 41-eri metai, sužinojęs apie rinkimų rezultatus, juokavo, kad „ji praeiks“ žmona Virginija. Jis sakė, kad jo laukia „nearti arimai“ — darbų partijos programos kūrimas, skyrių sudarymas. Pasak V. Bogušio, atskira sudėtinga problema kaip elgtis savivaldybių tarybose. MKDS teigia kontroliuojanti 40 iš maždaug 90 „pirminių“ Lietuvos krikščionių demokratų partijos iškovotų vietų savivaldybių tarybose.

Sovietmečiu V. Bogušis pagarsėjo kaip disidentas. Jis buvo vienas 45 pabaltijiečių, kurie 1979 m. pasirašė memorandumą, reikalaujantį pamerkti Molotovo-Ribbentropo paktą. 1990 m. V. Bogušis buvo išrinktas Vilniaus miesto tarybos nariu, 1992 ir 1996 m. — Seimo nariu. 1989 V. Bogušis buvo vienas atkurtos Lietuvos krikščionių demokratų partijos signatarų, 1999 m. — vienas LKDP skilimo organizatorių.

Seime V. Bogušis yra Modernių krikščionių demokratų frakcijos seniūnas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narys.

LDDP ir Socialdemokratų sudarė koaliciją

Vilnius, balandžio 29-gegužės 1 d. (BNS) — Didžiausios Lietuvos kairiosios jėgos — Lietuvos demokratine darbo partija (LDDP) ir Socialdemokratų partija sudarė rinkimų koaliciją.

Šeštadienį posėdyje partijų tarybos priėmė nutarimą sudaryti rinkimų koaliciją, bendrą rinkimų programą bei įpareigoję Seimo LDDP ir socialdemokratų frakcijas sudaryti koaliciją. Partijos taip pat sudarė koalicinę tarybą, į kurią delegavo po 25 atstovus.

Partijų prūmtuose nutarimuose sakoma, kad LDDP ir socialdemokratų koalicija yra atvira ir kitoms socialdemokratinėms vertybės pripažįstančioms politinėms jėgoms.

Kovo 19 dieną vykusiuose savivaldybių rinkimuose LDDP ir socialdemokratų užėmė penktą ir septintą vietą, atitinkamai gavusius 172 ir 104 įgaliojimus. Pasak partijų vadovų, dabar LDDP vienija apie 9,000 narių, LDDP — beveik 4,500.

Spaudos konferencijoje pirmininkas LDDP vadas Česlovas Jurėnas teigė, kad iki LDDP ir LDDP partijų susijungimo turės būti žengtas „ne vienas žingsnis, nes tai yra pernelyg rimtas dalykas ir mūsų partijoms, ir Lietuvai“. Su jo nuomone sutiko ir LDDP

vadovas Vytenis Andriukaitis, teigdamas, kad „tai negali būti skubus dalykas“. Be to, V. Andriukaitis neigė, kad sudarydama tokią koaliciją, LDDP „išlošė pavadinimą ir pralošė partiją“.

„Visos ironijos atšoka kaip žirniai nuo sienos, nes ši rimta politinė koalicija gali pateikti rimtą komandą, programą ir perspektyvas bei paskatinti Lietuvos visuomenę socialdemokratinę sąjūdį“, teigė jis.

LDDP vado vertinimu, sudarydami šią koaliciją, abi kairiosios partijos žengė „naują žingsnį“ ir sudarė prielaidas „naujai politikai“.

* Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis spėja, kad po Socialdemokratų ir LDDP pasirašytos rinkimų koalicijos... sustiprės socialdemokratų „dutukstantininkai“. „Dutukstantininkai“ — atskilusi Socialdemokratų partijos dalis, praėjusių metų pabaigoje įsteigusi savarankišką politinę organizaciją.

„Laipsniškas ar staigusis socialdemokratų jungimasis su LDDP — sena LDDP svajonė tam tikra prasme legalizuoti ar reabilituoti ir pateikti į Socialistų Internacinale“, sakė pirmininkas, komentodamas kairiųjų partijų koalicijos sutartį. V. Landsbergis. Jis pri-

Nuotr.: Balandžio 30 d. Kaune, prie Muzikinio teatro, Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis (kairėje) ir Kauno miesto meras Vytautas Šustauskas atidengė atminimo lentą, skelbiančią, kad šiuose rūmuose 1920 m. gegužės 15 d. įvyko pirmasis Lietuvos Steigiamojo Seimo posėdis.

Kaune paminėtas Steigiamojo Seimo 80-metis

Kaunas, gegužės 1 d. (Elta) — Sekmadienį Kaune paminėta Nepriklausomos Lietuvos Steigiamojo Seimo 80-ties metų sukaktis.

Lietuvos Steigiamasis Seimas 1920 metais buvo išrinktas tiesioginiuose rinkimuose visų Lietuvos gyventojų, o pirmajame jo posėdyje 1920 m. gegužės 15 d. buvo priimta Nepriklausomybės deklaracija. Iki išrenkant Seimo pirmininku Aleksandrą Stulginskį, pirmininkavo Marija Petkevičaitė-Bitė. Steigiamasis Seimas priėmė Lietuvos Konstituciją, įvedė valstybinę valiutą litą, priėmė ir iš esmės įvykdė žemės reformą, pasiekė Lietuvos valstybės pripažinimą tarptautiniu mastu.

Steigiamojo Seimo sukakties proga Kauno arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šv. Mišios už Steigiamojo Seimo narius. Buvusios Prezidentūros sodelyje padėta gėlių prie Steigiamojo Seimo pirmininko, prezidento Aleksandro Stulginskio paminklo. Gėlės taip pat padėtos prie pirmojo ir paskutiniojo pirmosios nepriklausomybės metu Lietuvos prezidento Antano Smetonos bei prezidento Kazio Griniaus paminklų. Ta proga gėlės buvo padėtos ant prezidento Aleksandro Stulginskio, kitų Steigiamojo Seimo narių Mykolo Slezevičiaus, Jono Staugaičio, Kazio Škirpos ir Stepono Kairio kapų Panemunės ir Petrašiūnų kapinėse.

Buvusioje devintojoje baterijoje — dabartinės Kauno aukštesniosios meno mokyklos teritorijoje — Steigiamojo Seimo garbei 1920 metais buvo pasodinti penki ąžuoliukai. Deja, po kelerių metų neprižiūrimi ąžuoliukai sunyko.

Sekmadienį toje vietoje, kurioje, pasak amžininkų ir misionerų liudijimo, esą išlikęs vienas Steigiamojo Seimo pasodintas ąžuolas (jis buvo apjuostas tautine juosta), Seimo kancleris Jurgis Razma, Kauno miesto meras Vytautas Šustauskas ir mero pavaduotojas Gediminas Jankus, Lietuvai pagrazinti draugijos pirmininkas Juozas Dringelis, garbės pirmininkė Birutė Fe-

minė, kad buvęs Socialdemokratų partijos pirmininkas ir dabartinis garbės pirmininkas A. Sakalas tokiame LDDP siekiui daug metų nuosekliai priešinosi. (Elta)

deravienė ir Kauno skyriaus pirmininkas Gintaras Slavinskas bei Lietuvos skulptūros pirmininkas Lietuvos šaulių sąjungos Kauno skyriaus vadas Rūnaldas Dunauskas pasodino penkis ąžuoliukus.

Prie Kauno valstybinio muzikinio teatro atidengta atminimo lentą, skelbianti, kad „Šiuose rūmuose 1920 m. gegužės 15 d. įvyko pirmasis Lietuvos Steigiamojo Seimo posėdis“.

Suklastotas Seimo vadovo skolos dokumentas — gynyba puolant

Vilnius, gegužės 1 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis teigia neatmetęs galimybių, kad tariamai jo pasirašytas skolos lapelis išvydo šviesą, buvusiam verslininkui Jonui Urkai bandant „gintis puolimu“.

Spaudos konferencijoje pirmininkas V. Landsbergis pabrėžė laukiant Generalinės prokuratūros išvados dėl skolinimo sutarties. Seimo pirmininkas pabrėžė, kad jis nėra pasirašęs šio dokumento, kuris yra suklastotas.

Skandalingai pagarsėjęs verslininkas J. Urka praėjusią savaitę viešai paskelbė, kad Seimo pirmininkas V. Landsbergis jam penkerius metus neva skolingas 100,000 JAV dolerių ir pareiškė ketinąs dėl šios skolos išieškojimo kreiptis į teismą.

V. Landsbergis kategoriškai neigia kada nors skolinęsi pinigų iš verslininko J. Urkos.

J. Urka kaip V. Landsbergio skolos įrodymą spaudai pateikė 1995 m. gegužės 20 d. datuotą „paskolos sutartį“. Tačiau joje nėra tokioms suformuluotoms būtinų rekvizitų — skolinio ir skolininko adresų, asmens kodų bei kt. Tariamasis V. Landsbergio parašas nepanašus nė į vieną jo parašą ant Seimo pirmininko pasirašytų dokumentų.

V. Landsbergis šio Seimo kadencijos pradžioje rengė daug tarpžinybinių pasitarimų bankų išgrobystimo klausimais. Spaudos konferencijoje pirmininkas J. Urka sakė, kad J. Urkos „dar laukia“ daug baudžiamųjų bylų, nes „kaltinimai jam viršija 100 mln. litų apimtį“. „Galimas ir toks manymas, kad kas nors patarė ponui Urkai gintis puolimu, kaip mes matome gerokai anksčiau, kaip pagautas už rankos kysininkas reketininkas ryžosi gintis puolimu ir

gegužės 15 d. įvyko Lietuvos Steigiamojo Seimo pirmasis posėdis, kuriame buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo deklaracija. Po sėdžiui pirmininkavo Gabriele Petkevičaitė. Lentą (skulptorius Stasys Žirgulis) atidengė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Kauno miesto meras Vytautas Šustauskas.

Pavakary Muzikiniame teatre vyko iškilmingas minėjimas-koncertas, skirtas Steigiamojo Seimo 80-mečiui.

bandė supainioti visus dalykus. Puldamas politiškai, ir po to sakydamas, kad ji irgi teisia dėl politinių motyvų“, sakė V. Landsbergis.

Jis, matyt, turėjo galvoje Seimo narį Audriją Butkevičių, kuris neseniai lygtinai, kaip ir J. Urka, paleistas iš įkalinimo vietos. 1998 metais A. Butkevičius buvo nuteistas pusės metų kalėti už pasikėsinimą sukliauti stambiu mastu.

„Jeigu jums troleibuse įkiš ranką į kišenę, tai jūs pagalvokite, prieš griebdamas už to rankos, nes jūs gali apkalinti politinę provokaciją“, sakė V. Landsbergis.

Praėjusią savaitę Seimo konservatoriai bei kitoms frakcijoms priklausantys parlamentarai pareikalavo Generalinės prokuratūros nustatyti J. Urkos ir V. Landsbergio parašų autentiškumą. Parlamentarai konservatoriai Algirdas Katkus, Petras Sakalinis, Alfonsas Andriuskevičius, Vilija Aleknaite-Abramkienė, socialdemokratas Rolandas Zuoza ir jaunatitautis Stanislovas Buškevičius kreipėsi teigė gerai pažįsta Seimo pirmininko parašą ir teigė, kad demonstruojama sutartis yra suklastota ir parengta „šmeizimo tikslais prasidedancios rinkimų kampanijos išvakarėse“.

Generalinė prokuratūra pirmininkui patvirtino gavusi Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio prašymą iškelti bylą dėl jo parašo suklastojimo bei apšmeizimo ir praėjo rinkti medžiagą, kad priimtų atitinkamą sprendimą. Kad iškeltų bylą, prokurorai turi nustatyti pareiškėjo tvirtinimų teisingumą. Pasak Generalinės prokuratūros atstovo spaudai Vidmanto Putelio, koks nors sprendimas turi būti priimtas per 10 dienų.

Tėvynėje pasižvalgius

* „Amerikos lietuvių antstaus — V. Šustauskui“, skelbia „Lietuvos rytas“ (05.01). „Vytauto Šustausko rankos šikart buvo per trumpas — Čikagos priemiestyje Lemonte esančiame Pasaulio lietuvių centre nuo šeštadienio vakaro iki ankstyvo sekmadienio ryto čia surengtame labdaringame Vienos pokylyje šoko ir linksminosi daugiau kaip 150 lietuvių iš visos Amerikos. Renginio organizatorių branduolį bei didžiąją dalį svečių sudarė naujosios emigracijos bangos lietuviai, į Jungtines Valstijas atvykę jau po Nepriklausomybės atkūrimo. Vienos pokylis Čikagoje — jau antrasis išsukis rekšiams, sužlugdžiusiems Vienos pokylį Vilniaus rotušėje, sakoma rašinyje iš Čikagos. (Elta)

* Nedidelė dešimtosios pakraipios Nacionaldemokratų partija (LNDP) svarsto galimybę dalyvauti Seimo rinkimuose kartu su giminingomis partijomis. Kaip pranešė LNDP pirmininkas, Seimo narys Rimantas Smetona, šeštadienį Kauno Karininkų ramovėje įvyko LNDP tarybos posėdis, kuriame apspartyta galimybė dalyvauti spalio 8 dieną įvyksiančiuose Seimo rinkimuose. Aut. R. Smetonos, „vieningai sutarta“, kad Seimo rinkimuose LNDP bandys sutelkti giminingų politinių jėgų „tautos frontą“, siekiant įveikti partijoms keliamą privalomąjį 5 proc. ribą.

* Trumpiau, paprasčiau ir moderniau, pasak partijos pirmininkės Kazimieros Prunskienės, nuo šiol bus vadinama Naujoji demokratija/Moteryų partija. Įsikūrusi 1995 metais kaip Moterų partija ši politinė jėga 1998 m. pasivadino Naująja demokratija/Moteryų partija. Siemot vasario mėnesį įvyksiančiame suvažiavime dar kartą pakoreguotas partijos pavadinimas. Tuomet buvo nuspręsta, kad nuo gegužės 1 d. įsigalios patikslintas partijos pavadinimas — Naujoji demokratija. (BNS)

* Saujelė Darbininkų sąjungos aktyvistų ir keletas jaunų žmonių perėjo Gedimino prospektu nuo Seimo ir vyriausybės, taikiai eiseną paminėdami Tarptautinę darbo šventę — gegužės 1-ąją ir primindami valdžiai apie blogęjančią moterų, vaikų ir jaunimo padėtį. Pasak Lietuvos darbininkų sąjungos prezidentės Aldonos Balsienės, šiuo renginiu norima atkreipti Seimo ir vyriausybės dėmesį į gresmingai augantį jaunimo nedarbą, taip pat į menkas socialines pašalpas motinoms, auginančioms vaikus. (Elta)

* Vilniaus apygardos teismas atnaujino žydų genocidu kaltinamo Aleksandro Lileikio bylą ir paskyrė teisiamajam visuotinį medicininių psichiatrijos tyrimą. Psichiatrams pavesta nustatyti, ar A. Lileikis, kuriam dabar yra 92-eri metai, pagal amžių ir sveikatos būklę gali būti teismo dalyvis — tai yra, ar gali atsakinti į teisejų, prokurorų, advokatų klausimus, teikti prašymus, duoti paaiškinimus, ar dabar jo sveikatos būklė leidžia atvykti į teismo posėdį, ar A. Lileikis serga psichine liga, jeigu serga, tai kokia. Teisėjai prašo nustatyti, jeigu A. Lileikio buvimas vietoje būtų pastatytos techninės priemonės, leisiančios jam turėti būtą tarpinę ryšį su teismu, ar teismas gali reikšti prašymus pats asmeniškai, ar per advokatą. (BNS)

* Sausio-kovo mėnesiais, palyginti su atitinkamu praėjusiu metų laikotarpiu, vežimų geležinkelio transportu apimtys išaugo 33,6 proc. (Elta)

* Vidaus reikalų ministras Česlovas Blazys ir generalinis komisaras Visvaldas Račkauskas pašalinti iš advokatūros. Taip padaryti nutarė Lietuvos advokatų taryba, peržiūrėjusi neapraktikuojančių advokatų sąrašą. Toks likimas ištiko ir lyčių lygių galimybių kontrolierę Aušrinę Burneikienę, kai kuriuos prokuratūros pareigūnus. Č. Blazys ir V. Račkauskas tapti advokatais panoro dar praėjusių metų rudenį. Jie suskubo pasinaudoti įstatymu, kuris suteikė galimybę į advokatų sąrašą patekti lengvatinėmis sąlygomis. Tapti advokatais jie panoro, nes nėra garantuoti dėl savo ateities. Pagal įstatymą, per pusę metų teisingumo ministrai jie privalėjo duoti priesaiką ir pradėti dirbti praktikuojančiais advokatais. Nei Č. Blazys, nei V. Račkauskas to nepadarė. (Elta)

* Balandžio 27 d. Vilniuje išleistas paskutinis savaitraščio lenkų kalba „Gazeta Wileńska“ numeris. Jo tiražas — 2,300 egzempliorių. Pirmasis dienraščio „Gazeta Wileńska“ numeris išleistas 1998 m. gruodžio 31 d., o šių metų pradžioje jį buvo nutarta leisti kartą per savaitę. Laikraštį uko užuartyti dėl prastos ekonominės situacijos, žmonėms nustosios pirkti 1,5 Lt kainuojantį leidinį. (BNS)

* Vilniaus apygardos teismas atnaujino žydų genocidu kaltinamo Aleksandro Lileikio bylą ir paskyrė teisiamajam visuotinį medicininių psichiatrijos tyrimą. Psichiatrams pavesta nustatyti, ar A. Lileikis, kuriam dabar yra 92-eri metai, pagal amžių ir sveikatos būklę gali būti teismo dalyvis — tai yra, ar gali atsakinti į teisejų, prokurorų, advokatų klausimus, teikti prašymus, duoti paaiškinimus, ar dabar jo sveikatos būklė leidžia atvykti į teismo posėdį, ar A. Lileikis serga psichine liga, jeigu serga, tai kokia. Teisėjai prašo nustatyti, jeigu A. Lileikio buvimas vietoje būtų pastatytos techninės priemonės, leisiančios jam turėti būtą tarpinę ryšį su teismu, ar teismas gali reikšti prašymus pats asmeniškai, ar per advokatą. (BNS)

* Sausio-kovo mėnesiais, palyginti su atitinkamu praėjusiu metų laikotarpiu, vežimų geležinkelio transportu apimtys išaugo 33,6 proc. (Elta)

KALENDORIUS

Gegužės 2 d.: Anastasas, Eidmantas, Meile, Zoja.

Gegužės 3 d.: Šv. Pilypas ir Jokūbas, apaštalai; Aleksandras, Arvydas, Juvenalis, Kantvyde.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

PROSTATOS OPERACINIS GYDYMAS (6)

JONAS ADOMAVIČIUS

Gerybiniai padidėjusios prostatos sukelto negydomo sėkmingiausiai — 80 proc. prašalina per varpą įvestas prietaisais, išgliaudęs tokios prostatos audinius, kurie užspaudžia uretrą ir sukelia minėtus penkis negydomus. Ta operacija vadinasi transurethral prostatectomy (TURP). Pacientui praneša apie „gerą“ negydomą prašalinimą. Po kataraktos operacijos ši yra dažniausiai atliekama operacija senesniems. Nedažnai pasitaikantys komplikacijos (15 proc.) yra atgalinis pūslės ištekantis seklos išsiliejimas (retrograde ejaculation), šlapimo takų uždegimas, nepajėgumas intymumui (impotencija), šlapimo visiškas nesulaikymas (incontinence) ir prasidejęs kraujavimas.

Prostatos tokia operacija reikalinga atsiranda, kai didėja negydomai ir vaistai nepadaidėja, kai kartojasi uždegimai šlapimo takuose, kai inkstų veikla apsilpsta dėl šlapimo užblokavimo, kai vis ateina šlapimo užsilaikymas ir nuolatini didelis nesutvarkomas kraujavimas.

Tokia operacija yra būtina, kai staiga susilaukia šlapinimasis ne vien dėl prostatos padidėjimo, bet dėl atsiradusių minėtų komplikacijų, įskaitant ir inkstų išpūslėjimą (hydronephrosis) bei pagausėjusį creatinino („pelenų“ dėl inkstų neveiklos) kraujyje kiekį, kuris tvarkosi, kai pūslės spaudimas prašalinamas, šlapimą iš jos nuleidžiant įvestu kateteriu.

Tokia operacija daugeliu atvejų gerai prašalina gerybiškai padidėjusios prostatos sukelto negydomo, bet su ja rišasi du negeri dalykai: tai minėtos komplikacijos ir išlaidos su bet kuriuo gydymu, kurio pacientas gali nepakelti. Žinotina, kad esti tokių pacientų, kuriems minėta operacija nesuteikia daug gerumų, ypač kai esti raumenų nenormalumas, kuris suspaudžia pūslę.

Chirurgiškas prostatos prašalinimas pro varpą (transurethral prostatectomy — TURP) naudingas daugumai pacientų, turinčių gerybinę prostatos padidėjimą, ypač senesniems ir pasilpusiems. Užpakalyje — retropubic prostatectomy (tarp pūslės ir išėsinamosios angos) einama ar per pilvo apacią operuojama (suprapubic prostatectomy) tiems vyrams, kurių prostata labai padidėjusi. Po tokių operacijų mirtingumas labai mažas (mažesnis negu 1 proc. TURP). Dauguma pacientų išlieka pajėgūs intymumui, nepaisant, kokios rūšies operacija padaroma, vis tik nuo 5 iki 20 proc. pacientų po operacijos turi šokių tokių intymumo sutrikimą. Visiškas šlapimo nesulaikymas neįprastas, bet kartais tik už 6 mėnesių atsi- gauna tvarkingas pūslės vartų veiklumas.

Seklos atbulinis (iš šlapimo pūslės, o ne į varpą) ištekėjimas ir dėl to nevaisingumas po prostatos bet kokios operacijos yra beveik visuotinis. Todėl apie tai reikia pranešti pacientui prieš operaciją.

Jaunesniems vyrams su mažesne prostata, kiek pakeistai per varpą operuojama: neišgliaudoma, o tik porą kartų truputį įpjauama (transurethral incision — TUIP). Šiuo atveju rečiau pasitaiko atbulinis seklos išsiliejimas.

Žinotina, kad po minėtų prostatos operacijų dar lieka gana daug prostatinės medžiagos ir dėl to tokie operuoti vyrai turi tą pačią galimybę gauti prostatos vėžį. Kadangi užsilikusi prostatos dalis gali ir toliau didėti, tokie vyrai gali susilaukti prostatinių negyrovų ir po operacijos. Nuo 5 iki 10 proc. vyrams priešėina antru kartu operuoti prostatą laike penkerių metų po operacijos.

Balioninis šlapimo latako išplėtimas (balloon dilatation) irgi gali sumažinti prostatinius nusiskundimus, bet užakimas yra dažnas po 2-3 metų.

Dar neištirtos ilgalaikės pasekmės po kitokio prostatos gydymo, kaip „prostatic stents“, „microvave devices“, „laser“ ar „ultrasound“ energija.

Kada urologo šauktis bei ligoninė gultis

Šeimos gydytojas paveda urologui tvarkyti ligonį, kai staiga sustoja šlapinimasis, kai išpūslėja inkstai (hydronephrosis), pasikartoja uždegimas šlapimo takuose, pasikartoja bei nesulaikomas esti kraujavimas ar kai kraujyje šlapalai (creatinine) mažta, ištuštinant perpildytą pūslę kateteriu.

Taip pat urologas turi tuojau tvarkyti reikalus, kai bet koks negydomas pakitimas atsiranda, stipriai padidėja šlapinimasis ar imama nesulaikyti šlapimo. Tais atvejais gali staiga išsiplesti pūslė, tada padidėja pavojus gauti uždegimą ir inkstų sunykimą, todėl yra būtina tokio ligonio priežiūra ligoninėje.

Gydytojas žino savo darbą

Jis įvertina šlapimo tekejimo sutrikdymo įtaką pacientui gyvenimo kokybę ir inkstų veiklą. Jis išstiria paciento kraujyje šlapalų (creatinino) kiekį ir jo šlapimą. Inkstų išpūslėjimas susekamas iš didelio kiekio užlikusio pūslėje šlapimo ir iš gausaus creatinino kiekio kraujyje.

Visi su gerybiniais padidėjusia prostata pacientais perspėjami apie vėžio galimybę tiek išoperuotoje prostatoje, tiek ir neišoperuotoje.

Jei neatsiranda rimtų komplikacijų, kaip stiprus šlapimo sulaukymas dėl inkstų išpūslėjimo, pasikartoja ar nuolatini uždegimas, ar inkstų veiklos sunykimas, gydytojas juos tvarko ir toliau stebi pacientą.

Kai kuriems tokiems pacientams vaistas „Hytrin“, imamas po 1 ar 2 mg einant gulti, ypač mažina nusiskundimus, kai naktinis šlapinimasis esti dažnas. Stiprus prostatinius negydomus mažina vaistas „Finasteride“, 5 mg per dieną, kai pacientas negali ar nenori prostatos operuoti.

APSINUODIJUS MAISTU

Botulizmo susargama, suvalgius botulinio mikrobais užteršto maisto. Šių mikroorganizmų sporos labai paplitusios aplinkoje. Patekusios ant vaisių, daržovių, į maisto produktus, gyvulių pašarą arba į kai kurių būtybių (pavyzdžiui, žuvių), žarnyną, kur nėra deguonies, sporos vegetuoja ir išsiskiria toksinus. Ypač pavojinga valgyti namie konservuotus grybus, vaisius ir uogas. Ilgai būdamas sandariai uždengtuose induose, sporos gausiau

Senatoriaus Richard Durbin pagerbimo popietėje balandžio 9 Willowbrook saleje. Iš kairės — Lithuanian Mercy Lift pirmininkas Jurgis Lendraitis, Vilgaile Lendraitienė, Frank Zapolis, sen. Durbin. Nuotr. Indrės Tijūnėlienės

LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS BENDRYSTĖ SU JAV LB

VAIDOTAS ŽUKAS

Lietuvos radijas ir JAV lietuviai

Laidas Šiaurės Amerikos lietuviams Lietuvos radijas (LR) pradėjo transliuoti 1946 m. Šios programos buvo sumanytos, kaip dalis sovietų propagandos, kvietiančios nesenai ir Vakarus pasitraukusius lietuvius grįžti namo.

Laidos anglų kalba ir Šiaurės Ameriką pradėtos transliuoti 1965 metais (savaitgaliais). Yra žinoma, kad tai buvo da-

dauginasi ir išskiria dujas, kurios išpučia šiu indų dangtelius. Suvalgius tokio maisto, botulino toksinai patenka į žarnyną, o iš jo — į kraują, kuris juos išnešioja po visą organizmą, pažeisdamas įvairius organus, pirmiausia — nervų sistemą.

Paprastai liga pasireiškia staiga, praėjus keletui valandų po valgio. Skauda ir svaigsta galva, jaučiamas bendras silpnumas, skauda pilvą, pykinas, širdis tarytum apmiršta, džiūsta burna, kamuoja troškulys. Gali užkietėti viduriai, pūsti pilvą. Po keleto valandų arba po 1-2 dienų sutrinka regėjimas: ligonis mato „rūką“, „tinklę“, „museles“, skundžiasi, kad jam dvejinasi akys. Beveik visuomet išsiplečia vyzdžiai, gali suglebti vokai. Tuo pačiu metu, arba šiek tiek vėliau, sutrinka rijimas (gerklėje įstringa „kasnis“), kalba pasidaro neaiški, balsas prikimsta arba visiškai išnyksta. Gali sutrikti kvėpavimas — ligoniui trūksta oro, spaudžia krūtine. Kūno temperatūra išlieka normali arba tik truputį padidėja.

Pastebėjus minėtus požymius, reikia nedelsiant kviesiti greitąją pagalbą. Ligonio gyvybę įmanoma išgelbėti, tik laiku suleidus antibotulinio serumo. Jis gydomas gana ilgai. Net išnykus visiems botulizmo simptomams, regėjimo sutrikimai dar ilgai vargina žmogų.

Norint išvengti botulizmo, konservuojant maisto produktus, reikia griežtai laikytis technologinių reikalavimų. Botulino sporos žūva tik sterilizuojant maistą 120°C temperatūroje. Konservuojant ar marinuojant maisto produktus namų sąlygomis, reikia įdėti pakankamai druskos bei rūgščių ir tinkamai juos pakaitinti. Prieš valgant, tokius konservus būtina 10-15 minučių pakaitinti verdančio vandens vonelėje.

* airios spaudos

roma slapta nuo Maskvos. Tik vėliau, susidūręs su akivaizdžiu faktu, Kremlius nebesipriešino. Sovietmečiui tik Maskva, Kijevas, Taškentas, Jerevanas ir Vilnius turėjo specialias programas užsieniui anglų kalba. Aišku, kad iki 1988 m. pavasario LR laidos užsieniui buvo sovietų ideologijos įrankis, todėl šias programas JAV lietuvių bendruomenė iš esmės ignoravo. Nors, kaip vėliau paaiškėjo, buvo ir tokių, kurie klausėsi, netgi padieniniui įrašinėdavo. Angliškos laidos iš Vilniaus sovietmečiui buvo populiarios ne tik JAV, bet ir kitur pasaulyje, ypač Japonijoje. Pagal šimtus kasmet gaunamų laiškų buvo galima spręsti, kad klausytojus traukia savotiška egzotika — transliuoja iš Sovietų Sąjungos, bet gana nesovietiška.

Didžiausia LR klausytojų auditorija tarp Šiaurės Amerikos lietuvių — vadinamasis laidų užsienio lietuviams „aukso amžius“ buvo nuo 1988 m. pavasario iki 1992 rudens. LR užsienio laidų redaktorius Audrius Braukyla tuo pats įsitikino 1989 m. pavasarį keliaavęs po Amerikos lietuvių kolonijas. JAV lietuviai juokdavosi, kad mažesnę vietose buvo išpirkti visi trumpabangiai radijo aparatai. Iš Lietuvos buvo gaudomas kiekvienas žodis: LR laidų užsienio lietuviams redakcija stengėsi toki smalsumą patenkinti — išsamiai ir kiek įmanoma objektyviau pranešinėjo apie įvykius, susijusius su Lietuvos laisvėjimu.

Vėliau klausytojų skaičius atslūgo, beje, ne vien dėl politinių motyvų, bet ir dėl vis prastėjančio girdimumo — Maskvos kontroliuojami siųstuvai darėsi nebeatikimi ir per brangūs.

Apie LR laidų užsieniui klausytojų gausumą jokių tikslų tyrimų niekuomet nebuvo atlikti. Klausytojai laidas komentuoja laiškais, elektroniniu paštu, telefonu. 1988-1992-ųjų metų vasaromis laidų užsieniui redakcijos durys nuo svečių iš Amerikos praktiškai neužsidarė. Ir tarp šiandienos klausytojų yra labai aktyvių, nuolat pranešančių apie girdimumą. Yra ir tokių, kurie laidas iš Vilniaus įrašinėja, vėliau sumontuotus santraukas transliuoja per vietos lietuvių radijo programas.

Gerai tai ar blogai, bet tik nedidelė LR klausytojų dalis JAV yra visiškai patenkinta programų turiniu. Žmonės daž-

nai klausia, kodėl Lietuvoje yra taip, o ne kitaip, ir dažnai pyksta, kad LR pranešė ne taip, kaip jie norėtų. Bet ir tie „pykstantieji“ visuomet priduria, kad vis tiek laukia žinių iš tėvynės. Vilniaus radijo užsieniui pozicija yra tokia: Šiaurės Amerikoje gyvenantys lietuvių turi pažinti tokią Lietuvą, kokia ji šiandien yra iš tikrųjų. Nepagražinta, bet ir jokiu būdu nejuodinama. Deja, šių dienų realybė skaudžiai daugelį daugelio išsiviečiusių gyvenimą puoselėtas svajones, kurios kartais virsta bendrauti trukdanciais stereotipais.

Lietuvos televizija ir JAV LB

Sovietmečiu šios bendrystės absoliučiai nebuvo. Tačiau tai vyksta visą atkurtosios Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį. Vis dėlto šis bendradarbiavimas iki šiol tėra fragmentiškas. Net ir dėl to, pvz., kad per 10 metų 10 kartų keitėsi LRT generaliniai direktoriai. Kita svarbi priežastis — lėšų stygius. 1998 m. LRT pradėjo platinti savo laidų ir filmų vaizdajuosčių ir garso įrašus. Po paskutinės Pasaulio lietuvių dainų šventės visą mėnesį dieną naktį iš viso pasaulio susirinkusiems lietuviams ir buitines vaizdajuosčių buvo perrašomos dainų ir šokių šventės vaizdai, laidos ir filmai. Nemažai vaizdajuosčių ir garso įrašų perka privatus asmenys ir šiais laikais, ypač vasaros sezono metu, kai lankosi Lietuvoje. Iš anksto pranešę ar atvykę į mūsų įstaigą gali ir užsisakyti norimas NTSC formato vaizdajuosčių. Daug jų pagal individualius užsakymus siunčiama už Atlanto. Populiariausi yra pažintiniai filmai, laidos „Mūsų miesteliai“, „Būtovės slėpiniai“, spektakliai ir kt.

Nemažai yra kalbama apie TV vaizdo perdavimą į JAV

arba iš ten į Lietuvą, tačiau kol kas visos iniciatyvos subliksdavo dėl lėšų stokos. Pvz., 10-ties minučių TV signalo perdavimas palydovu į Čikagą arba iš jos į Vilnių kainuoja 1,000 dolerių. Didelė kliūtis taip pat yra TV signalo skirtumas tarp amerikietiško ir Europietiško, kurio konvertavimas susijęs su nemažomis išlaidomis. Net ir tu pačių būtinųjų NTSC formato vaizdajuosčių masiškai dauginti nėra įmanoma, kadangi LRT turi tik tris tokius vaizdo magnetofonus, o įsigyti NTSC formato dauginimo techniką nėra paprasta.

JAV lietuvių televizijai Čikagoje kiekvieną savaitę siunčiamos visos savaitės „Panašamos“ laidų santraukos, kurios ten transliuojamos kas savaitę jau trejetą metų. Svarstomos finansinės galimybės LTV programas transliuoti Internetu.

Kuriant dokumentinį filmą „Lietuvos charta“ (režisierius Juozas Sabolius), filmo kūrybinei grupei daug pagelbėjo Pasaulio lietuvių bendruomenė, suteikusi galimybę apsilankyti lietuvių Chartos jubiliejiniuose renginiuose. Nesenai su JAV lietuvių bendruomenės atstovais pasirašiau sutartį dėl šio filmo antrosios dalies sukūrimo.

Nesenai buvo pasirašyta sutartis ir dėl LTV įnašo kuriant filmą „Vieni vieni“ apie Juozą Lukšą Daumantą. Filmo režisierius Jonas Vaitkus. Ši projekta ketinama įgyvendinti kartu su užsienio lietuvių bendruomenė. Tas pats režisierius LRT direkrijai pasiūlė scenarijų planą, kuriame — 20-ties dalių daugiaserijsinis vaidybinis filmas apie rezistencinę kovą Lietuvoje 1939 — 1972 m.: nuo Molotovo-Ribentropo pakto iki Niurnbergo-2. Tai galėtų būti nepaprastai reikšmingas įvykis įžengiant į naują tokstantmetį.

JAV LB TARYBOS IR PLB SEIMO ATSTOVŲ RINKIMAI OHIO RAJONE

2000 m. gegužės 13/14 ir 20/21 d.

Kandidatai

Juozas Ardys, inžinierius, pensininkas, JAV LB XV tarybos narys.

Nijolė Balciūnienė, didelės ligoninės vidaus ligų skyriaus vedėjos asistentė, ilgametė ateitininkų sendraugių centro valdybos narė, buvusi pirminkė.

Dr. Algimantas Čepulis, chirurgas, pensininkas JAV LB XV tarybos narys.

Irena Gedrienė, mokytoja, JAV LB XV tarybos narė ir

aktyvi A.P.P.E. organizacijos atstovė.

Dalia Puškorienė, psichiatros centro direktorė, lietuvių fondo atstovė, JAV XV tarybos narė.

Raimundas Šilkaitis, PHD, biotechnologijos korporacijos viceprezidentas, ateitininkas, tautinių šokių mokytojas, Clevelando LB apylinkės pirminkas.

Gintautas Valaitis, inžinierius, telefono bendrovės kainų ir išlaidų įvertintojas, Clevelando LB apylinkės narys.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsiekant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šėštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šėštadienio laida reguliariu paštu	\$65.00		

Vyriausias redaktorius — Dantė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplom, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltaba lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9985
Valandos pagal susitarimą

LINAS SIDRYS, M.D.
Akis ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

ARAS ŽILJOS, M.D.
INDRŲ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Horstas Žibas, ekonomistas, vadovėlininkas, Cincinnati LB apylinkės valdybos pirmininkas, ilgametis PLB valdybos narys.

Ohio apygardos rinkimų komisija: Jonas Kazlauskas, Ada Stungienė ir Gintautas Valaitis.

V.R.

* Vyriausybės nutarė, kad iš Privatizavimo fondo bus skiriama 150,000 Lt kovai su kraujai siurbiančiais mašalais. Dar tiek pat lėšų ketina skirti Druskininkų ir Varėnos savivaldybės, Alytaus apskritys. Pernai mašalams naikinti buvo išleista 300,000 Lt. Kaip ir 1999 m., siemiet už šiuos pinigų bus perkamos priemonės mašalams naikinti. Aplinkos ministras Danius Lygis sakė, kad „dabar pradėti kovą su mašalais nėra per vėlu“.

(Ela)

LIETUVA EINA GERU KELIU Į ŠVIESESNĘ ATEITĮ

Kalbės su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu, penktadienį, balandžio 28 d., vizito Čikagoje metu aplankiusiu ir „Draugą“. Ministras maloniai sutiko pasidalinti mintimis ir atsakyti keltam klausimui.

—Gerbiamas Ministre, kadangi mūsų skaitytojams labai rūpi Lietuvos reikalai, norėtume Jūsų labai daug ko paklausti, tačiau dėl Jūsų kitų įsipareigojimų ir šiandien laukiančių susitikimų, apsiribosime daugiausia NATO klausimais.

Prieš susitikimą į Čikagą, Jūs Vašingtone turėjote susitikimus su svarbiais Amerikos valdžios, ypač užsienio politikos pareigūnais. Ar išgirdote ką naują dėl Lietuvos įstojimo į NATO ir apskritai NATO plėtros, ar vis tuos pačius teigimus, kad Baltijos valstybės durys bus ir toliau atviros?

Prieš susitikimą Vašingtone teko dalyvauti New Yorke, Jungtinių Tautų būstinėje vykusioje VI Branduolinių ginklų neplatinto sutarties Peržiūros konferencijoje. Ten aš dariau pranešimą. Tarp kitko, raginau Indiją, Pakistaną ir Korėjos Liaudies demokratinę respubliką pasirašyti šią sutartį, taip pat pareikšiau pasitenkinimą, kad Rusija patvirtino Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutartį.

Vašingtone teko susitikti su Valstybės sekretorės pavaduotoju Strobe Talbott, JAV izdo (finansų) sekretoriaus pavaduotoju Stuart E. Eizenstat, prezidento Bill Clinton nacionalinio saugumo patarėjo pavaduotoju James Steinberg ir kitais. Buvo aptarta daug svarbių reikalų, tarp jų ir Lietuvos įstojimas į NATO. Po JAV-Baltijos valstybių chartijos pasirašymo 1998 m. Va-

šingtone, Amerika savo pasižadėjimus vykdė, daug padėjo Lietuvai ir kitoms dviem Baltijos valstybėms, tiek finansine parama, tiek konsultacijomis. Lietuvos pastangos, besirušiant narystei NATO, yra teigiamai vertinamos. Mes esame geru keliu, ir tai nepriklausomai nuo kokios grėsmės — iš Rusijos ar iš kitur — jeigu tokia būtų.

Kadangi Amerika yra prezidento rinkimų išvakarėse, šie maždaug šeši mėnesiai labai nedėkingi ką konkrečiau pasiekti. Vienas kandidatas jau savo nuomonę NATO plėtros klausimu pareiškė, laukiame ir antrojo pasisakant. Mes priminėme, kad daug baltiečių yra Amerikos piliečiai, todėl jie stebi kandidatų pareiškimus jų kilmės kraštų atžvilgiu ir tie pasisakymai gali paveikti balsavimo rezultatus. Lietuvos narystę NATO stipriai remia ir lenkai, bet, kaip sakiau, Amerikoje priešrinkiminis metas mums nėra labai dekingas.

—Stebėdami Lietuvos pastangas laimėti narystę NATO, daugelis mūsų tautiečių tiki, kad tik prieglobtis po NATO skėčiu gali Lietuvą apsaugoti nuo galimos Rusijos agresijos. Pastaruoju metu išrinktas Rusijos prezidentas Vladimir Putin tarytum užsiminė, kad neatmeta galimybių ir Rusijai ilgai išsijungti į NATO. Ar tokie atvejai Lietuvai verta siekti narystės?

—Rusijos išrinktojo prezidento išsitarimas, jeigu Amerikos žiniasklaida teisingai suprato, nereiškia, kad Rusija

Svečiai „Draugo“ spaustuveje balandžio 28 d. Iš kairės: Lietuvos gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, spaustuovės darbuotoja Aldona Gurskienė, Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, spaustuovės darbuotojai — Steponas Sadauskas, Jurgis Savickis, Vytautas Šilanskas ir „Draugo“ administratorius Valentinas Krumpelis. Nuotr. Jono Kuprio

norėtų tapti NATO nare. Tai greičiau diplomatinis ėjimas atvėrti duris tolimesniai dialogui apie NATO plėtrą. Jau kuris laikas Rusija apie tai net užsiminti vengė, todėl Vladimir Putin užuodina duoda viltį vėl sumegzti dialogą.

Lietuvai siekti narystės NATO yra daug daugiau negu vien Rusijos ar kitos kurios valstybės agresijos grėsmė. Šiuo metu Lietuvos santykiai su Rusija yra apsaugoti gan veiksmingomis sutartimis. Išsijungti į NATO yra svarbu ir naudinga dėl daugelio priežasčių, ypač dėl to, kad jos narės dalinasi svarbia tarpusavio informacija, sulaukia daug reikalingos paramos.

Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių regione šiuo metu yra palyginti ramu. Neramumų epicentras persimetęs į Kaukazą ir Balkanų pusiasalį, bet vis tik mažesniems valstybės verta burtis ir tam tikras tarptautines gruputes, galima sakyti, „kooperatyvus“. Taip galima tikėtis ilgalaikės taikos ir tarpusavio bendradarbiavimo. Kiekviena valstybė turi turėti savo kariuomenę, pasiruošusią, reikalui esant, gintis nuo priešų. NATO kaip tik vykdo veiksmingas programas kariuomenės paruošimui. Tą parodo ir Lietuvos kariai, kurie atliko taikos misiją Bosnijoje ir kitur.

—Nors visos trys Baltijos valstybės siekia narystės NATO, kaip atrodo, kartu, ar Lietuva eitų viena, jeigu būtų pakviesta be Latvijos ir Estijos?

—Svarbu, kad iš viso NATO plėtimasis pasistūmėtų į priekį. Dabar įprasta kalbėti apie antrą narių priėmimo ratą (pirmame buvo priimta Lenkija, Vengrija ir Čekų Respublika). Iš esmės tai netikslu, nes NATO nuo savo pradžios jau

kelis kartus plėtėsi, priėmė naujas nares. Ne tiek svarbu, kas būtų artimiausioje ateityje pakviesta kandidatė, bet kad toks naujų narių kvietimas ir priėmimas būtų vykdomas.

—Kaip Jūs apibūdintumėte dabartinius Lietuvos santykius su Rusija?

—Ypatinų nesklendimų santykiuose nėra. Pasirašytos abipusės sutartys. Rusija Lietuvai nedaro priekaištų dėl rusakalbių, dėl sienų. Nusišlovėję ir, tikime, greitai bus išlygintas ilgalaikio naftos tiekimo klausimas. Rusijos ekonomika tebėra pasilijusi, tad daug Lietuvos produkcijos į Rusiją neeksportuojama. Bet Lietuva stengiasi kiek galima daugiau orientuotis į Vakarų, į Vakarų rinką. Žinoma, Europoje visumet buvo dvi priešingos pusės — vienoje NATO, kitoje Rusija. Tam NATO ir buvo suformuota, kad atstvertų Rusijos — arba anuomet buvusios Sovietų Sąjungos — grėsmę.

—Gerbiamas Ministre, dabar truputį pakeiskime temą. Mes čia pastebime, kad Lietuvoje žiniasklaida yra dažnai vienašališka ir perteikia žinias tik tokias, kokias, jos nuomone, verta pateikti, formuojant, o kartais ir iškreipiant, gyvenimo opinią viena ar kita kryptimi. Ar, Jūsų manymu, svarbu Lietuvos gyventojams informacija, ateinanti lietuvių kalba iš užsienio, kaip lietuviška išsivijęs spauda, radio laidos, ypač „Amerikos Balsas“, „Laisvosios Europos“ radijas?

—Suprantama, ir radio laidos, ir užsienio lietuvių spauda yra svarbi, nors dabar gal ne tiek reikšminga, kaip buvo okupacijos metais. Tuomet tai

buvo vienintelis tikslų žinių šaltinis, neiškreiptas sovietinės propagandos. Dabar Lietuvoje žmonės gauna daug informacijos įvairiais būdais. Žinių tikrai netrūksta. Tačiau užsienio lietuvių žiniasklaida yra unikumas, ji turi būti išlaikyta.

Lietuvoje labai populiarios „Laisvosios Europos“ radio laidos. Jos duoda tikrai geras Lietuvos politikos ir kitų įvykių apžvalgas, analizes. Jų žmonės klausosi ir, atrodo, kreipia dėmesį, nes matome, kad kartais tų laidų informacija įsminga, sudaro skirtingą ir pakeičia žmonių galvoseną.

—Matome, kad Jūsų palydovai nekantrauja, nes reikia Jums skubėti į kitus susitikimus. Dėkojame už pokalbį ir linkime sėkmės gausiuose Jūsų darbuose.

* Ukraina tvirtai remia Lietuvos įsijungimą į transatlantines struktūras. Tai viešindamas su oficialiu vizitu Ukrainoje Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį ir Seimo narį Arūną Grumadą patikino Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma, taip pat užsienio reikalų ministras Boris Tarasjuk. Pasak V. Landsbergio, Lietuva žiūri į Ukrainą kaip į itin reikšmingą valstybę dabarties bei rytdienos Europoje. Abi valstybės, jo nuomone, turi įnešti indėlį į taiką ir pastovieji regiono raidą. (Elita)

* Vilniaus banko žinovai lito nuvertinimo riziką šiemet vertina kaip artimą nuliui, nurodoma didžiausio Lietuvoje komercinio banko parengtoje pirmojoje Lietuvos makroekonomikos apžvalgoje, kuri penktadienį pristatyta Vilniuje. (Elita)

kosvaidžių, 14 minosvaidžių. Bermontininkai visiškai išvyti iš Lietuvos buvo 1919 m. gruodžio 15 dieną.

1919 metų kovos su bermontininkais neaplenkė Baisogalos. Vokiečių ir rusų baltagvardiečių karinėms grupuotėms užėmus Šiaulius, Radviliškį ir toliau slenkant Baisogalos link, stoja ir Lietuvos savanoriai. Lemiamos kautynės su bermontininkais įvyko lapkričio 21-22 d. ties Radviliškio. Lietuviams vadovavo du žymūs karvedžiai, generolas Pranas Liutikas ir generolas Kazys Ladyga. Į kautynes su bermontininkais mesti 2-asis, 4-asis, 1-asis, 5-asis ir 7-asis pulkai bei Pasvalio partizanų batalionas.

Lietuvių kariai per naktį nužygavo apie 35-40 km ir lapkričio 21-ąją pasiekė liniją „Kaunas-Šiauliai-Ryga“. Pagrindinis mušis prasidėjo ankstyvą lapkričio 22-osios rytą. Kautynės truko ištisą dieną. Kai kur buvo kaunamasi net durtuvais. Tačiau lietuviai kautynes laimėjo. Jiems teko puikus karo grobis — 30 karo lektuvų, 15 patrankų, 100 kul-

DRAUGAS, 2000 m. gegužės 2 d., antradienis

3

Danutė Bindokienė

Prasideda gegužė

Kiekvienas metų laikas kažką kažkam reiškia, bet nei vienas mėnuo neišsiskiria tiek epitetų, nepritaikomas tokiai gausybei savokų, kaip gegužė. Jau su pačia pirmąja diena kai kuriuose kraštuose pradedamos šventės, pvz., Meksikoje, kur švenčiama tautinė šventė, Vokietijoje, kur linksmiai paminima oficiali pavasario pradžia, na, o komunistai gegužės pirmąją buvo įpratę daryti raudonai ir vadinti „darbininkų švente“.

Kad gegužė Lietuvoje gražiausias metų mėnuo, kiekvienas lietuvis gali paliudyti. Išskyrus galbūt šimtą, kai iš žiemos šalčių ir storų striukių pereita tiesiai prie berankovių palaidinukų ir plonų marškinėlių. Rašoma, kad šiomis dienomis net Palangoje oro temperatūra buvusi per 90 laipsnių F. Žmonės skundžiasi, kad negavo net pasidžiaugti pavasariu — tiesiai iš žiemos į vasarą. Kadangi mažai lietaus, ūkininkai susirūpinę bulvių sodinimu, daržų sėjimu, bet vis tiek tos negandos, be abejojimo, nepanaikins gegužinės romantikos...

Palikus nuošaliai gegužės žiedus, mums šis mėnuo primena Motinos dieną ir Dievo Motinos garbei skirtas gegužines pamaldas. Nepaisant, kad Motinos diena Amerikoje švenčiama sekmadienį veliau (juk ji ir pradžia gavo šiam krašte), o Lietuvoje įprasta ją paminėti pirmąją gegužės sekmadienį, vis tiek toji prasminga šventė nudažo gegužės dar ryškesnėmis spalvomis. Be to, gegužės džiaugsmo netendoms skaudžių dienų prisiminimas, kaip, pavyzdžiui, birželį, kuriam mėgstame prikerkti „baisiojo“ epiteta. Nors okupacijos laikotarpiu visi metų mėnesiai buvo pažymėti skausmo, netekties ir baimės ženklų, tačiau kai kurie išsiskyrė savo šiurpumu ir tuo niekas nebeištrins iš jų patyrusių žmonių atminties bei tautos istorijos puslapių.

Marijos garbei gegužinės pamaldos — graži ir prasminga mūsų tautos tradicija, tapusi galbūt daug daugiau, negu vien bažnytinis apeigų dalimi. Apskritai lietuvių tauta turi ypatingą pamaldumą ir Dievo Motiną, jos globai pavėdusi savo vargus ir džiaugsmus. Daugelis tiki, kad tik per Marijos užtarimą prieš dešimtį metų Lietuva atgavo laisvę, tapo nepriklausoma be didelio kraujo praliejimo. Tiesa, tas neapsaugojo tautą nuo eko-

minių sunkumų ir vargų, perėmiant iš pusšimtį metų klesėjusio totalitarinio režimo į demokratinių gyvenimą.

Tačiau tas blaškymosi ir maišaties laikotarpis taip pat yra laikinas. Tuo nereikia abejoti. Tik reikia dar daugiau maldų, pastangų, pakantumo ir susiklausymo. Taip pat reikia apdairumo, kad besiblaškydama tauta netyčia nepasuktų į tokias klaidingas pėklas, iš kurių būtų sunku išklampoti.

Jau paskelbta Seimo rinkimų data — ši rudenį, spalio 8 d. Kol kas negalime į tuos rinkimus žvelgti su ypatinga viltimi ir užtikrinimu, kad laimės dešiniosios jėgos. Jos, kaip amerikiečiai sakyti, per medžius neįžiūri miško — mato tik tarpusavio nesklendimus, nesutarimus, nesusišnekėjimus, kai tuo tarpu kažkas tiesiai iš pat panosės ruošiasi „nunešti kepsnį“. Argi gali partijų frakcijos ir frakcijoje (kas iš esmės reiškia tik jų dalyvius) turėti tą patį pasisiekimą, laimėti pakankamą kiekį balsų, kaip vieniną, stiprią partiją? Kodėl Lietuvai reikia netoli 40 partijų, užuot dviejų-trijų stiprių ir veiksmingų? Jeigu dalis partijos narių nesutinka su paruoštais planais, veikimo gairėmis, argi nėra tikslu susėsti, tartis, pareikšti savo nuomonę ir stengtis kažkokių būdu išlaikyti vienybę, net jeigu reikėtų ir kai ką pakeisti? Tas asmeniškų ambicijų siautulytys jaučiamas visose dešiniuose (iš dalies ir centro) partijose, o pasekmė tegali būti tik viena: kai atsibūs „kovotojai“, gali nebelikti nei kovos lauko, nei laimėjimų...

Gegužės mėnuo kviečia grožėtis žiedais, kuriuos pavasaris, atrodo, kaip tik patalpė tam laikotarpiui, o lietuviškoji (ir bažnytinė) tradicija ragina prisiminti Dievo Motiną gegužinėse pamaldose. Kai kuriose lietuviškose parapijose Amerikoje taip pat vyksta gegužinės pamaldos, nors daugelyje vietų jos būna dirbantiesiems nepalankiu laiku — dienos metu. Girdejome, kad kai kurie neseniai iš Lietuvos emigravę mūsų tautiečiai gegužinės pamaldas ruošia bent vieną kartą per savaitę privačiuose namuose. Susirenka šeimos su vaikais, kalba Marijos litanią, gieda tradicines giesmes. Koks gražus pavyzdys mums visiems!

Štai taip prieš aštuoniasdešimt metų Lietuva sumušė gausią, gerai ginkluotą, patyrusių patarėjų turėjusią, ber-

montininkų kariuomenę, siekusi savo žinioje išlaikyti ne tik Lietuvą, net ir Latviją su Estija. (B.d.)

Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas su „Draugo“ administracijos darbuotojomis. Iš kairės: Nijolė Užbalienė, Silvija Krumplienė, ministras, Kristina Bielogloviene. Nuotr. Jono Kuprio

ŽEMDIRBIŲ IR MOKSLININKŲ KRAŠTAS

Nr.3

Tėsinys

STASYS GENTVILAS

Komarai, kuriems priklausė Baisogalos dvaras, LDK laikais persikėlė į Lietuvą iš Ukrainos. Tai buvo turtingi, tačiau nekilmingi žmonės. Ši šeima, kaip pasakojama, valdė 99 dvarus. Esą jiems trūko tik vieno dvaro, kad galėtų gauti kunigaikščio titulą. Baisogalos parapijoje jiems priklausė 9 dvarai.

Baisogalos ir apylinkės dvaruose baudžiavos jungas buvo sunkus, todėl laikas nuo laiko dvarą sudrebindavo baudžiaininkų maištai. Dokumentuose atsispindi didžiausi jų — 1775-1777 m. 1802 m., kai dvaro savininkas, nepajėgdamas jų numalšinti, kvietėsi net rusų kazokus, kurie istorijoje žinomi kaip galvažudžiai. Baisogalos baudžiaininkai nebuvo abejingi 1831 m. bei 1863 m. sukilimams.

1831 m. kovo 26 dieną susirinkęs apie 130 vyrų, bajoras Goštautas užėmė Baisogalą. Sukilėliai nuginklavo rusų garsų eskadrą, paėmė ir nelaisvę apie 100 rusų, užėmė nemažą ginklų sandėlį. Sukilimui pasibaigus, Goštautas pasitraukė į užsienį. Garsus sukilėlių vadas Adomas Bitė, 1863 metais su savo vyrais žyguodamas nuo Grinkiškio, buvo užėmęs Baisogalą ir su naikines valsciaus bylas, kuriose buvo surašytos baudžiaininkų prievolės. Sukilimui pralaimėjus, caro valdžia nubaudė baisogaliečius ir šėduvius. Nukentėjo sukilimą rėmus Baisogalos kunigas J. Talmantas, kurį caro valdžia suėmė ir kalino.

Ir baisogaliečiai kovojo dėl savo laisvės. Bermontininkai įsibrovė

Lietuvą 1919 m. liepos mėn. tada, kai vyko sunkiausios lietuvių kovos su bolševikais. Lietuviai, kovodami su bolševikais ir laikydami frontą prieš lenkus, neturėjo jėgų naujiems įsibrovėjams išvyti. Tuo pasinaudodami, bermontininkai Lietuvoje vis labiau ir labiau įsigalėjo; užgrobė svarbią geležinkelio magą Radviliškį ir Linkaicius, trukdė lietuviams kovoti su bolševikais, nepraleidami karo traukinių į frontą.

Spalio 15-ąją (dabartinio rajono teritorijoje) Šiaulėnų-Šiauliaičių-Daugėlaičių krašte įvyko pirmos didesnės kautynės su bermontininkais. Ligi spalio 16 dienos bermontininkai, nesutikdami rimtų lietuvių kariuomenės jėgų, užėmė Birzus, Nemunelio-Radviliškį, pasiekė Linkuvą, Krekenavą ir kt. Visur vyko kruvini sušėrimai su partizanais ir lietuvių kariuomenės boriais.

Pagaliau lietuviai atitraukė iš bolševikų fronto savo jėgas ir permetė vieną kitą dalinį iš lenkų fronto. Pradėta concen-

Komaro dvaro rūmai.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

LIETUVOS VYSKUPŲ LAIŠKAS ATGAILOS IR ATSPRAŠYMO DIENAI

Pasaulis mini 2000 metus nuo Jėzaus Kristaus gimimo. Tai Didžiojo Jubilėjaus metai, ypatingas malonės laikas. Tačiau priimti Jėzaus Kristaus atpirkimo malonę galima tik nuoširdžiai apgaileus savo kaltes ir pasigailėk mūsų!

Su visu nuoširdumo meldžiamės Dievo atleidimo už Bažnyčios vaikų nuodėmes, kurios sužeidė jos šventą veidą. Mūsų Motina Bažnyčia savo prieglobstyje priglaudė ir tebegloboja ir šventuosius, ir nusidėjėlius, — todėl ji ir yra šventa, tačiau drauge — nuolat apvalytina.

Maldaudami Dievo atleidimo, neturime užmiršti Kristaus žodžių: „Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams“. Mūsų atgaila ir atspirašymas nebus pilni ir nuoširdūs, jeigu ir mes iš visos širdies neatleisime tiems, kurie mums nusikalto. Bažnyčiai Lietuvoje teko eiti sunkų kryžiaus kelią. Kad mūsų atgaila ir atspirašymas būtų vaisingi ir suteiktų vilties ateičiai, — privalome ir mes išmesti iš užanco ilgai nešiotus apmaudus, priešiško, keršto troškimo ir blogo linkėjimo akmenis. Sudeginkime juos Nukryžiuotojo Kristaus meilės liepsnose. Toji velykinio laužo ugnis teišdildo ir tenuskaistina mūsų atmintį ir širdį.

Mūsų atspirašymas ir kartu senų supolių atleidimas turi pasitarnauti Bažnyčios atsinaujinimui ir tikrojo jos šventumo troškimui. Šventojo Tėvo žodžiais tarant: „Prašies nuklydimų pripažinimas, pasitarnaus, kad pažadintų mūsų sąžines prieš šį dienų kompromisus, kiekvienam atrandant atsivertimo kelią“.

Šis atspirašymas ir atgaila neturi būti vien tik praėjusių amžių klaidų minėjimas. Visų pirma jis turi paliesti šandieninių mūsų gyvenimą ir nuoširdų troškimą atsiverti, pakeisti savąjį gyvenimą, apsispręsti radikalesniam Evangelijos gyvenimui. Paimkime ir rankas Evangelijai ir iš naujo įsipareigokime būti Gerosios Kristaus Naujienos liudininkais. Duok Dieve, kad mūsų gyvenimas nekurtų klaidų ir nuodėmių, kurios labai uždegtų Dievo ir Bažnyčios skaisčių veidą.

Todėl šiandien mes:

1. apgaileime, kad užmiršome Jėzų plaunantį savo mokiniamis kojas, — susigundėme valdžia ir galia, turtu, įtaka, užmiršome, kad esame pašaukti tarnauti, o ne viešpatuoti.

2. Gailimės, kad Bažnyčios vaikai, iš silpnumo, o gal ir ieškodami sau naudos, talkino tautos ir Bažnyčios pavergėjams.

3. Apgaileime, kad nemokėjome broliškai sugyventi su kitų tautų žmonėmis ir ne kartą užmiršome, kad esame broliai ir seserys Kristuje.

4. Prisimename žydų tautos tragediją ir apgaileime, kad buvo ir Bažnyčios vaikų, kuriems pritrūko krikščioniškos meilės gelbėti persekiojamuosius, o kai kurie iš jų net žudė savo brolius žydus.

5. Apgaileime, kad Bažnyčios vaikai pažeidė Kristaus Kūno vienybę ir pasidalino.

6. Gailimės, kad stokojame jaučiamo ir krikščioniškos meilės skurdo ir socialinės neteisės akivaizdoje, neištiesdami pagalbos rankos tiems, kuriems ji buvo labai reikalinga.

ga, kad ne visi mylėjome ir saugojome gyvybę. Dieve Tėve, atleisk mums mūsų kaltes ir pasigailėk mūsų!

Su visu nuoširdumo meldžiamės Dievo atleidimo už Bažnyčios vaikų nuodėmes, kurios sužeidė jos šventą veidą. Mūsų Motina Bažnyčia savo prieglobstyje priglaudė ir tebegloboja ir šventuosius, ir nusidėjėlius, — todėl ji ir yra šventa, tačiau drauge — nuolat apvalytina.

Maldaudami Dievo atleidimo, neturime užmiršti Kristaus žodžių: „Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams“. Mūsų atgaila ir atspirašymas nebus pilni ir nuoširdūs, jeigu ir mes iš visos širdies neatleisime tiems, kurie mums nusikalto. Bažnyčiai Lietuvoje teko eiti sunkų kryžiaus kelią. Kad mūsų atgaila ir atspirašymas būtų vaisingi ir suteiktų vilties ateičiai, — privalome ir mes išmesti iš užanco ilgai nešiotus apmaudus, priešiško, keršto troškimo ir blogo linkėjimo akmenis. Sudeginkime juos Nukryžiuotojo Kristaus meilės liepsnose. Toji velykinio laužo ugnis teišdildo ir tenuskaistina mūsų atmintį ir širdį.

Mūsų atspirašymas ir kartu senų supolių atleidimas turi pasitarnauti Bažnyčios atsinaujinimui ir tikrojo jos šventumo troškimui. Šventojo Tėvo žodžiais tarant: „Prašies nuklydimų pripažinimas, pasitarnaus, kad pažadintų mūsų sąžines prieš šį dienų kompromisus, kiekvienam atrandant atsivertimo kelią“.

Šis atspirašymas ir atgaila neturi būti vien tik praėjusių amžių klaidų minėjimas. Visų pirma jis turi paliesti šandieninių mūsų gyvenimą ir nuoširdų troškimą atsiverti, pakeisti savąjį gyvenimą, apsispręsti radikalesniam Evangelijos gyvenimui. Paimkime ir rankas Evangelijai ir iš naujo įsipareigokime būti Gerosios Kristaus Naujienos liudininkais. Duok Dieve, kad mūsų gyvenimas nekurtų klaidų ir nuodėmių, kurios labai uždegtų Dievo ir Bažnyčios skaisčių veidą.

Apgaileime, kad Bažnyčios vaikai dėl žmogiškojo silpnumo, baimės ar net asmeninės naudos ne tik prisitaikydavo prie nusikaltimų okupacinių režimų, apleidami savo religines, moralines bei pilietines pareigas, bet ir talkindavo pavergėjams. Bažnyčios atmintį slegia kaltes tų pakrikštytųjų pasauliečių ir dvasininkų, kurie kolaboravo su Tėvynės ir Bažnyčios engėjais.

Apgaileime, kad Bažnyčios vaikai, Evangelijos kviečiami tarnauti vargdeniams, ne kartą stokojo jaučiamo skurdo, priepaudo ir socialinės neteisės akivaizdoje. Bažnyčios atmintį slegia nenušluostytos mažiaučių seserų ir brolių ašaros.

Apgaileime, kad Bažnyčios vaikai dažnai būdavo neįtraukti pradėti žmogiškai gyvybei ir leido nužudyti daugybę negimusių kūdikių, tuo būdu padarydami didžiulę skriaudą tiems kūdikiams, tautai ir Bažnyčiai. Bažnyčios atmintį slegia jos vaikų rankomis ar bent jų sutikimu pralietas nekaltų kūdikių kraujas.

Šių ir visų kitų nuklydimų

Lietuvos vyskupai Vatikane š.m. kovo 12 d. Iš kairės: Jonas Boruta, Juozas Preikšas, Antanas Vaičius, arkivysk. Audrys Bačkis, arkivysk. Sigitas Tamkevičius, Juozas Žemaitis ir Juozas Matulaitis.

„MAŽOJE LIETUVIŠKOJE SALELĖJE STOVIME ANT LIETUVIŠKOS ŽEMĖS“

pripažinimas tepažadina mūsų krikščioniškas sąžines, kad išvengtume naujų klaidų dabarties pasaulyje, kuriame žmonės yra skatinami eiti kompromisų keliu. Atspirašdami už Bažnyčios vaikų klaidas, mes taip pat visiems atleidžiame. Apgaileidami praities ir dabarties kaltes, trokštame, kad Jubilėjaus metai taptų mūsų Bažnyčios atsinaujinimo ir šventėjimo laiku, o naujas šimtmetis — santarvės, vienybės, atsakomybės vienybę už kitus ir krikščioniškos meilės amžiumi.

Arkivysk. Sigitas
Tamkevičius
Lietuvos Vyskupų
konferencijos pirmininkas

Vysk. Jonas Boruta, SJ
Lietuvos Vyskupų
konferencijos
Generalinis sekretorius

KUN. K. ŽEMAIČIO
DOVANA VDU
BIBLIOTEKAI

Pernai lapkričio 11 d. Vytauto Didžiojo u-tu rūmuose, esančiuose K. Donelaičio g. 53, antro aukšto fojė buvo pristatyta Clevelando, OH, lietuvių kun. K. Žemaičio dovana universiteto bibliotekai. Kunigas nuo pat vaikystės domėjosi žmogaus gyvenimo pradžios klausimu, nes, anot jo: „su kiekvienu kūdikiu naujai prasideda pasaulis; šį dienų vaikais yra dabarties ir ateities Lietuva“.

Kun. K. Žemaitis VDU padovanojo labai vertingą (kol kas vienintelę Lietuvoje) knygų, albumų kolekciją, kurioje gausu informacijos iki šiol beveik nepaliekta pre- ir perinatalinio laikotarpio psichologijos tema.

Renginyje dalyvavęs gydytojas, Kauno neščiųjų sveikatingumo mokyklos bei šeimos klubo „Mama, tėtis ir aš“ vadovas R. Šemeta (jo rūpesčiu dovana pasiekė VDU) teigė, jog ši diena įeis į VDU ir visos Lietuvos akušerijos istoriją. Kolekcijoje gausu garsių autorių leidinių: D. Campello „Mocarto efektas“, F. Leboye, M. Odento, S. Grafo veikalai.

VDU Psichologijos katedros doc. B. Grigaitė pabrėžė pre- ir perinatalinės psichologijos svarbą visapusiškoms žmogaus studijoms ir pasidžiaugė, kad turime tokią puikią progą susipažinti su tema, kuri dar visai nauja mūsų ir ne tik mūsų akademiniams sluoksniams.

Renginyje taip pat dalyvavo kun. A. Jagelavičius, palaiminės pastangos pažinti žmogų ir juo rūpintis, VDU bibliotekos vedėja J. Masalskienė bei VDU bibliotekos kolektyvas.

UVM inf.

I New Yorką, Javits centre įvykusi tarptautinė tekstilės gaminių paroda (International Fashion Fabric Show), susitiki su tos parodos organizatoriais, užmegzti verslo ryšius ir artimiausiu metu susipažinti su JAV prekybos bei parduotuvių veikla, iš Lietuvos buvo atvykę Lengvosios pramonės įmonių sąjungų vadovai. Susitikimo metu buvo aptarta, o kima su jais surašė Lietuvos generalinis konsulas New Yorke. Susitikimo pobūvis konsultatyvus, kartu su misijos prie Jungtinių tautų patalpos, įvyko balandžio 13 d. Pobūvyje dalyvavo ir keletas kviestų lietuvių.

Pobūvį atidarė konsulas ekonomikai Gediminas Levickas. Padėkojęs ir pobūvį atsilankiusiems ir pastebėjus, kad konsulas per išsą eilę metų nėra matęs tokio gausaus verslininkų būrio, atvykusio iš Lietuvos (iš viso dalyvavo 26), žodžiu tariant pakvietė LR gen. konsulą dr. Rimatą Morkėną. Dr. R. Morkėnas pasveikino susirinkusius: „Čia New Yorke, mažoje lietuviškoje salelėje, stovintys ant lietuviškos žemės“. Supažindinęs su konsulato ir misijos patalpomis, apibūdino tiesiogines konsulato pareigas, kurios esančios reikalingos ir konsulatą besikreipiantiems Lietuvos žmonėms. Šalia to, kalbėjo dr. R. Morkėnas, labai svarbus esąs ir ekonominis darbas, tik bėda, kad konsulas neturįs pakankamai jėgų. Tam darbiui skirta tik vienas žmogus, o ir jį norima atimti. Dar yra ir kitokio darbo. Amerikoje gyvena daug lietuvių. Jie svarbūs. Jam pavykė patirti, kad Amerikos lietuvių „lobizmas“ užsienio politikoje yra trečioje vietoje po žydų ir lenkų. Jis tai išgirdęs vienų kursų metu Ženevoje iš profesoriaus, jam net nežinant, kad klausosi ir vienas lietuvis. O šis pobūvis būvęs sumanytas, ne tik norint susipažinti ir pabendrauti, bet ir susitikti su veikliaisiais vietos lietuviu, su kuriais pažintys gali būti naudingos. Savo kalbą dr. R. Morkėnas baigė žodžiais: „Malonu matyti tokią gražų būrį. Džiaugiuosi jūsų sekme, kuri tuo pačiu yra ir Lietuvos ūkio sekme. Linkiu, kad sekme jus lydėtų ir ateityje“.

Apie Lietuvos lengvosios pramonės įmonių sąjungų veiklą kalbėjo ekonomikos direktorė Valerija K. Rimkevičienė. Sąjunga buvo įkurta 1991 m. Tai savanoriška organizacija, kuri apjungia apie 250 bendrovių: tekstilės, trikotažo, drabužių, kailių, ga-

lanterijos ir avalynės. Tose įmonėse dirba apie 60,000 darbininkų. Savo narių teises sąjunga gina Seime ir vyriausybėje. Svarbiausias sąjungos tikslas — surasti naujų rinkų ir naujų verslo partnerių. Organizuojamos ir parodos. Tokia garsi paroda, kaip „Baltic tekstiles ir odos“, šiais metais jau busianti devintą, o „Lietuviškos mados“ — 5-tą kartą.

Sąjunga atliekanti ir informacinį darbą. Yra išleidusi tris katalogus. Lengvoji pramonė Lietuvoje užima svarbią vietą. 80 proc. jos gaminių eksportuojama į užsienį, kas sudaro 1/4 viso Lietuvos eksporto. Eksportuojama maždaug už 3 milijardus litų per metus. Svarbiausi eksporto partneriai yra Vokietija — 600 milijonų litų., Danija — 400, Anglija — 300, Švedija — 200, Amerika ir Italija po 150 milijonų litų. Amerikos rinka dar nesanti išsirta. Sis jų vizitas buvo ieškoti naujų verslo partnerių, naujų informacijų. Pasidžiaugusi užmegztais ryšiais su konsulatu, tikisi ir tolimosio bendradarbiavimo.

Po to, apie savo įmonių veiklą, pasisakė ir keli jų vadovai. Oficialią pobūvio dalį užbaigus, besivaišinant vyko asmeniški susipažinimai ir pašnekesiai.

Besisnekučiuojant su siuvimo akcinės bendrovės „Dobilas“ stebėtojų tarybos pirmininku Steponu Vaicikauskiu, jis pripažino žemaičių esąs. Tą jis patvirtino išsitraukęs iš kišenės savo „žemaitišką pasą“, su kuriuo nesiskiria. Pagal „pasą“ savininko teigimą, „pasas“ turi įsigiję daug žemaičių. „Pasas“ atrodo kaip tikras, skirtumas tik toks, kad jame visi užrašai žemaičių tarme. Savaimė aišku, „pasas“ galioja tik žemaitiškos kilmės įrodymui, nors jame yra puslapių ir vizomų.

Vartau ir žiūrėju ant stalo padėtos, nepaprastai puošnios „Piketas“ spaustuvinės spausdintos katalogas. Vienas katalogas skirtas tekstilei, antras — odoms ir kailiams. Yra ir trečias — tekstilės ir trikotažo, bet jo neteklo matyti. Tuose kataloguose nepaprastai daug informacijos apie kiekvieną įmonę. Šalia įmonės pavadinimo — adresas, telefonai, įmonės metrika, jos pagrindinis kapitalas, metinė apyvarta, darbininkų skaičius. Dauguma įmonių žavi savo pavadinimais: „Mituvėlė“, „Upynalė“, „Vilniaus aušra“, „Auksinė adatele“, „Danga“, „Aušra“, „Lelija“, „Daina“, „Šatrija“, „Švytis“. Žino-

SKELBIMAI

**ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukaitis.
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Carlisle Staffing
350 E. Ogden Avenue
Westmont, IL 60559
Temporary Employment Agency is
hiring without a fee in the companies
for temporary and permanent
assignments.
Assembly positions are available in
Downers Grove. Three shifts. Very
good environment. Lots of overtime
and double time hours. Pay rate: \$6.50-
7.00 on start. Good benefits after 3
months. No English necessary.
Machine operators and welders are
needed. Must read blueprints and
instructions in English.
Legal documents required.
Call: 630-928-0238. Ask for Halina
or Marek. We speak English, Polish,
Russian, Spanish, German.

**Parduodu automobilį „VW
Golf“ 1987 m., 2-jų durų,
variklis 1.89, automatas. \$699.
Tel. 847-357-9478. Skambinti
nuo 7 v.r. iki 3 p.p.**

GREIT PARDUODA
**RE/MAX
REALTORS**
OFFICE (773) 888-0888
HOME (708) 425-7160
FAX (708) 888-4819

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

**Įnuomojamas 2 mieg. bt.
Archer ir Harlem apyl. \$550 į
mėn. + „sec. deposit“. Tel.
708-594-1472. Palikti žinutę.**

Apt. For Rent
Vic. Midway airport. 2 bedrm.
Incl. Heat + sec. dep. \$600 mo.
Non smoking adults, no pets.
Call after 5 p.m., tel. 773-585-
5757.

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H. DECKYUS
TEL. 773-585-6824**

**Caregivers needed — 24 hour live in,
work 12 days and off two days. Most
jobs in southern Wisconsin and north-
ern Illinois. Required: must speak Eng-
lish, experience, references, driver's
license. Please call: Home Healthcare
International, 1-262-763-2615. Earn
\$85 to \$150 per day. Need someone for
a quadriplegic (Male-legal). Need 3
women for Alzheimer patient. Will in-
terview on Wednesday.**

ĮKURTAS IŠEIVIJOS INSTITUTAS

Kovo 24 dieną į VDU Mažąją salę susirinkę VDU darbuotojai tapo neeilinio įvykio liudininkais: naujo VDU mokslo ir studijų centro — Išeivijos instituto steigimo sutartį pasirašė rektorius prof. Vytautas Kaminskas ir Kauno miesto meras Henrikas Tamulis.

Del instituto atsiradimo daug diskutuota, ne kartą kreiptasi į miesto valdžią, kad būtų gautos tam tinkamos patalpos. Ir pagaliau miesto Taryba pritarė, kad Savivaldybė kartu su universitetu įsteigtų Išeivijos institutą, kuriam pagaliau panaudos sutartį būtų suteiktos patalpos S. Daukanto g. 25 esančiame name, kuris, beje tarpukariu priklausė Užsienio reikalų ministerijai.

Išeivijos instituto atsiradimui buvo padėtas rimtas pagrindas — universitete jau keletus metus veikiantis Išeivijos studijų centras jau atliko nemažai reikšmingų darbų: išleido stambiają tęstinio leidinio „Egzodo archyvas“ knygą „Antano Smetonos korespondencija 1940-1944“, prisidėjo rašant Pasaulio lietuvių bendruomenės istoriją, kaupia išeivijos archyvą, taip pat integruojasi į studijų ir tyrimų programas, egzodo temomis rašomi bakalaurniniai ir magistriniai darbai, rengiamos daktarinės disertacijos.

Jau dabar centras gali didžiulius B. Kviklio, J. Gimbutos, „Metmenų“, Mackaus fondo archyvą, o netrukus čia turėtų atkelti prof. A. Štromo palikimą. Institutas turės ne tik archyvus, bet ir muziejinę ekspoziciją, biblioteką. Jame gausi dirbti moksliniai bendradarbiai ir tyrinėtojai, bus organizuojamos studijų programos ir viešos paskaitos. Insti-

tutas tyrinė lietuvių diasporos pasaulyje atsiradimo, išeivijos kultūrinės, politinės ir visuomeninės veiklos problemas, rūpintis egzodo archyvo leidimu ir platinimu, stengsis stiprinti pasaulio lietuvių ideją, krašto ryšius su išeivija. Jo veikla ypač susidomėjusi ir palankiai vertina Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, kurios atstovai ne kartą yra pabrėžę, kad tai išties vienintelė institucija Lietuvoje, kur ne tik saugomas archyvas, bet ir rūpinamasi jo tyrinėjimu. PLB valdyba galvoja apie moralinę ir finansinę paramą. VDU jau dabar pajėgus išvystyti plataus masto tyrimų projektus.

Išeivijos instituto atsiradimas svarbus ne tik tuo, ką jis reiškia universitetui, istorikams, pasaulio lietuvių, bet visų pirma pačiam Kaunui, kur jau įsteigta institucija, neturinti analogų Lietuvoje. Nderėtų pamiršti, kad vienai išeivijos kartai, emigravusiai iš Kauno po karo, šis miestas visada bus memorialinė vieta, į kurią sugrįžtama ieškoti ne tik savo šaknų ar prisiminimų, bet ir tęstinumo. Tokia gyvąja grandimi tarp pasaulio lietuvių gali tapti ir Išeivijos institutas.

Universitetas Vytauti Magni,
2000 m. Nr. 1-3

• **Šiauliai.** Vasario 1 d. Šiaulių vyskupijos kurijoje vysk. E. Bartulis susitiko su Šiaulių vyskupijos Jaunimo centro vadovu Z. Neimantu, Šeimos centro vadovu S. D. Šlapkauskaitė, „Caritas“ direktoriaus pavaduotoja A. Kivilytė, Katechetikos centro vadovu D. Neimantiene bei keltu šių centrų bendradarbių. Šių įstaigų vadovai supažindino su 1999 m. centrų darbo veikla, aptarė Jubiliejinių metų svarbiausius renginius (Jubiliejinių lietuvių dieną Romoje, Lietuvos II Eucharistinių kongresą, jubiliejines Jaunimo ir Šeimų dienas) ir pasiūlo jiems daryti Šiaulių vyskupijoje.

P. Palys

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

SUSIRŪPINKIME IR SAVO PAMINKLAIS

Skaitykite, kad yra didelis susirūpinimas remontuoti Jaunimo centro sodelyje stovintį Laisvės kovų paminklą. Tai svarbus ir būtinas projektas.

Aš pasiūlyčiau taip pat susirūpinti restauruoti du brangiausius Jaunimo centro meno kūrinius, kabančius didžiojoje saleje: dail. Stasio Užinsko (1905-1974) „Lucko suvažiavimas“ ir „Algirdas prie Kremliaus vartų“. Tai muziejinės vertės paveikslai. Jie buvo išstatyti 1939 m. New York pasaulinėje parodoje ir, pagal lietuvių enciklopediją, už juos dailininkas buvo apdovanotas „Grand Prix“ ir aukso medaliu. Tai galbūt vieni iš paskutiniųjų darbų, kuriuose dar galima matyti kubizmo ir „Art Deco“ stilių pobūdžių prieš vadinamo ekspresionistinio abstrakto pasirodymą karo metu. Jie pasiliko Amerikoje tik dėl to, kad netrukus prasidėjo karas ir jau nebebuvo laiko, lešų, noro ar tikslo juos grąžinti į Lietuvą.

Tai turbūt yra du dažniausiai išspausdintų Lietuvos istorijos vaizdų. Juos dažnai gali rasti Lietuvos istorijos knygose, ir vadovėliuose, spausdintose išeivijoje ir dabar Lietuvoje. Bet jų padėtis yra katastrofiška. Patamsėję nuo 60 metų dulkių, suodžių ir cigarečių dūmų sluoksnio, ir pasenusio lako, juose dabar nieko negali įmatyti. Tikriausiai jie niekad nebuvo valyti ar net nudulkinti. Dabar be jo kio apšvietimo jie atrodo kaip dvi juodos skylės sienoje. Jie turėtų būti profesionaliai nuvalyti, atnaujinti, restauruoti. Balti rėmai, dažyti sieniniai dažais, turėtų būti pakeisti, ar pakeisti. O taip pat tinkamai apšviesti, kad mokytojai galėtų mokiniams papasakoti, ką jie vaizduoja; kad lankytojai iš arti ir toliau juos galėtų pamatyti tokius, kaip jie iš tikro turėtų atrodyti; kad saule sėdintys galėtų jais gėrėtis. Po to, reiktų juos profesionaliai nufotografuoti, padaryti jų reprodukcijas, atvirus ir juos išplatinti išeivijoje ir Lietuvoje per L. R. Kultūros ministeriją, Bendruomenę, ar kokiu nors kitu būdu. Žinau,

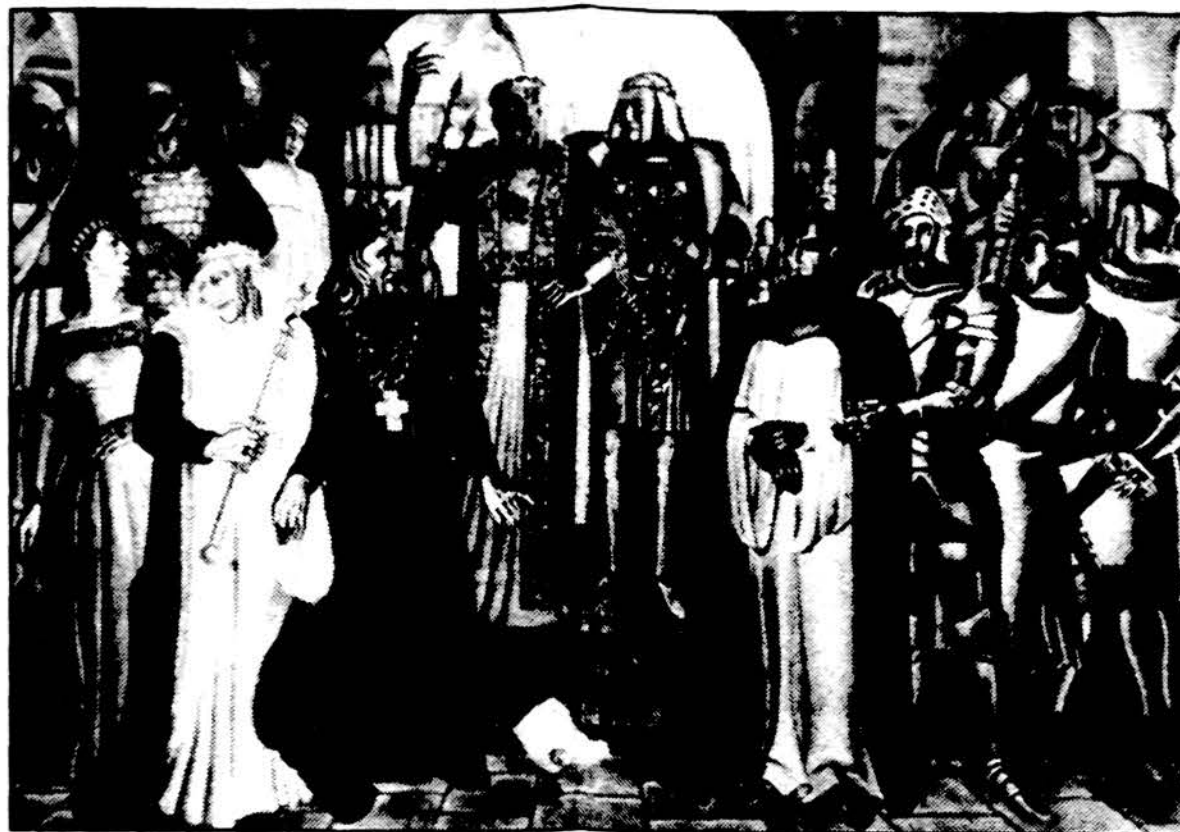
kad tas viskas kainuotų, bet mes vis tiek dar surenkam nemažas sumas paminklų, bažnyčių ir kitokių projektų statymui ir taisymui Lietuvoje. Šitie yra mūsų paminklai, ir mūsų pareiga yra jais rūpintis. Ypač dabar, kai jau pradėdam skelbti pasauliui apie artėjantį Lietuvos vardo tūkstantmetį.

Valentinas Ramonis
Lemont, IL

IR SMULKMENOS SVARBIOS

Perskaitę 2000 m. kovo 11 d. „Drauge“ išspausdintą foto-menininko Mindaugo Kavaliausko straipsnį „Savalaikiškumo energija“, ilgokai svarstiau, ar verta rašyti dėl vienos ten pateiktos smulkmenos — netikslumo. Būtent „A. Sutkus, A. Macijauskas, R. Rakauskas, R. Požerskis ir kiti... patys fotografavo, apdirbdavo fotojuostas, spausdindavo nuotraukas...“

Visus čia išvardintus daugiau ar mažiau pažįstu. Jie tą darė patys. Bet Antanas Sutkus, su kuriuo susipažinau berods 1962 m. šviesios atminties Aleksandro Štromo vadovaujamoje kriminalistikos laboratorijoje, vėliau išaugusioje į Teismo ekspertizės moksline tyrimo institutą, kur pradžioje dirbau fotolaborantu, vėliau ekspertu, suklustotų dokumentų, pinigų tyrėju, A. Sutkus tada neišryškino ir neatspaudė nė vienos fotojuostos bei fotonuotraukos. Juos tas ryškino Edmundas Meištas, o spausdinau aš. Tuos faktus nelaužiu iš piršto. Lietuvos kino studijos metraštininkas Zacharijus Putilovas susuko filmą apie A. Sutkų (nei metų nei pavadinimo neprisimenu), kur užfiksuota, kaip A. Sutkus paberia kalnus fotojuostų Edmundo valiai, o Rimantas, stebint Antanui, ryškina aktorės Rūtos Staliūnaitės jo darbo fotoportretą. Prieš keletą metų, besilankantis Čikagoje A. Sutkus susirinkusiems Algimanto Kežio bute — galerijoje svetainėje pristatė mane, kaip buvusį ilgalaikį jo „gizelį“. Manau, kad Antanas už šiuos prisiminimus neužpys ant seno savo draugo (ne tik foto sferoje), su kuriuo anksčiau niekad nesu-

Lucko suvažiavimas — 1429 m. Paveikslas kabo Jaunimo centre, Čikagoje.

sipyko. Mindaugui Kavaliauskui ateity linkiu skleisti tik faktus, o ne gandus.

Rimantas Juozas
Sabataitis
Chicago, IL

DAR DĖL KOLDŪNŲ

Perskaitę „Drauge“ Petro Petručio straipsnelį „Koldūnų gimnastika“, neiškenčiau neparašius apie koldūnus.

Prieš maždaug 15 metų Buffalo mieste mano kirpėja buvo lenkė. Žinodama, kad aš esu lietuvis, pasiūlė paskaityti tik tada Krokuvos išleistą virimo knygą.

Ten buvo receptas „koldūnų“, o skliausteliuose koldūnai. Po receptu buvo paaiškinimas, kad tai yra lietuviškas valgis. Kai Jogaila su žemaičių dvaru atvažiavo į Krokuvą, tai atsi-
vežė koldūnų receptą.

Aš manau, kad koldūnai yra senesni už „empanadas“.

Koldūnai daromi tik iš žalių maltos avienos. Dabar dar daromi ir iš žalių jautienos (liesosni) „Tėviškos žiburiu-
se“ skelbiamos moteris, daranti koldūnus iš mėsos ir varškės. Tai gal jau — varškėčiai, o iš virtos mėsos — virtinukai.

Aldona Masiulionienė
Batavia, N.Y.

APIE NUOMONES IR SAPNUS

Gal būtų buvę visiems geriau, kad L. Ragas būtų taip

kategoriskai nepareiškęs savo labai keistos nuomonės balandžio 7 d. „Drauge“ laiško skyriuje. Ją perskačius tegalėjau pasakyti, kaip žemaičiai kadaise sakydavo, kad „žmogus iš didelio rašto išejo iš krašto“. L. Ragas labai pasipiktino, kad, jo žodžiais tariant, vie-

nuolė Nijolė Sadūnaitė driso

Ateitininkų Šalpos fondo aukotojai 1999 m. sausio 1 d. — gruodžio 31 d.

\$1000 Kisielių Petras, dr. P.V., Downers Grove, IL; Matkevičius Klemensas, Chicago, IL; Plikaitis Barbara, Arlington Heights, IL.

\$640 Kriaučionas dr., K. Lansing, MI.

\$550 Prunskienė Vanda, Oak Lawn, IL.

\$350 Maželis Vytautas, Ridgewood, NY.

\$200 Kliorys Petras, Euclid, OH; Vasys Dalius, Chicago, IL.

\$190 Bieliauskas dr., V., Cincinnati, OH; Laucius, dr., A. Mt. Olive, IL; Rimkus, dr. K., Chicago, IL.

\$150 Dėdinas Justinas.

\$110 Urbonas, Rev. Ignas, Lemont, IL.

\$100 Ambrozaitis, dr., K., Chesterton, IN; Ateities klubas Cleveland, OH; Brinkis, Dr. Z., Los Angeles, CA; Juozėvičienė A., Oak Lawn, IL; Kazlauskas Br., Vyt., Juozas, Chicago, IL; Kaufmanas Petras, Annandale, VA; Lembertas Vitalis, Santa Monica, CA; Los Angeles ateitininkai, CA; Motiejūnas Jonas, Prescott, AZ; Meškauskaitė Marytė, Chicago, IL; Mikrut Sigutė, Lake Bluff, IL; Majauskas dr. Vyt., Tequesta, FL; Polikaitienė Dalilė, Westlake Village, CA; Šmulkštienė Aldona, Chicago, IL; Sutkus Ada, Beverly Shores, IN.

\$90 Čyvas, Rev. Matas, St. Petersburg, FL; Daugirdienė Ona, Hinsdale, IL; Grudis Petras, Chicago, IL; Valavičius Antanas, Chicago, IL; Žebrauskas Jonas, Newport, SC.

\$86 Studių savaitgalis Dainavoje, MI.

\$75 Daugėla, dr. Marija, Washington, DC.

\$65 Kojelis Juozas, Santa Monica, CA; Prunskis, Rev. J., Lemont, IL.

\$50 Gineitis, dr. Romas, Dayton, OH; Kazlauskas Vitas, Lemont, IL; Polikaitis Darius, Downers Grove, IL; Polikaitis Juozas, Lemont, IL; Rugelis J., Maywood, IL; Pargauskas Alfa, Orland Pk., IL; Sužiedėlis Antanas, Washington, DC.; Skridulis Antanas, Daytona Beach, FL; Staniškis Petronėlė, Baltimore, MD; Val Vito, Oak Brook, IL; Vensloviene Rita, Deerfield, IL; Žadeikis Valerija, Oak Lawn, IL.

\$40 Astras Alberta, Burlingame, CA; Girnius Ona, South Boston, MA; Garūnas, dr. Ona, Wilowbrook, IL; Goodman Dalia, La Porte, IN; Jodvalis Birutė, Riverside, IL; Kavaliūnas Jonas, Beverly Shores, IN; Kučingis John, Los Angeles, CA; Laniauskas Rimantas, Euclid, OH; Mikonienė Maria, Richmond Hts., OH; Nyerhes Salome, Santa Monica, CA; Olšauskas, Rev. Algirdas, Los Angeles, CA; Ozolas Pranė, Woodhaven, NY; Polikaitis Bronius, Palos Hills, IL; Raulinaitis J., Glendale, CA; Surantas Stanley, Rockford, IL; Starkus, dr. Jurgis, Santa Monica, CA; Sužiedėlis Eligijus, Abington, MA; Sirutis Gražutė, Santa Monica, CA; Tamulis Rev. John, Cadillac, MI; Žymantas Stanley, Downer Grove, IL.

\$30 Jasaitis Elena, St. Pete, FL; Kavaliauskienė Marija, Chicago, IL; Koncė dr., San Francisco, CA; Rugis dr. Aldona, Daytona Beach, FL; Rudys Stasys, Urbridge, MA; Stankus Kostas, Lockport, IL.

\$25 Backaitis Aldona, Great Falls, VA; Dziugas Stasys, Oak Lawn, IL; Damašius Sigitas, Libertyville, IL; Daulys Vitas, Evanston, IL; Kazlauskas Petras, Lemont, IL; Kubiliūtė Ramunė, Evanston, IL; Kasperavičius Birutė, St. Pete, FL; Lauraitis Alex, Evergreen Park, IL; Laniauskas Stasė, Euclid, OH; Musonis dr. Vytautas, Oak Lawn, IL; Maleiška Vida, Lemont, IL; Pakalniškis, Rev. John, Little Neck, NY; Pikonas J., Northville, MI; Polikaitis Audrius, Lemont, IL; Skrupskelis Ignas, Vagener SC.; Žigaitis-Gelazius Marija, St. Pete, FL.

\$24 Keblys Kęstutis, Baton Rouge, LA.

DRAUGAS, 2000 m. gegužės 2 d., antradienis

5

ėjusio dešimtmečio darbą dabartinės nepriklausomybės labui, o ne už tarnybą okupanto prievartą įbruktam režimui. Man įdomu, ar L. Ragas nežinojo, kad eksministras M. Misiukonis dalyvavo paskutinio Lietuvos partizano Ant. Kraujelio sunaikinime 1965 m. kovo 17 d.? Tikriausiai nematė Čikagos Liet. televizijos programoj Ant. Kraujelio mirties 35-mečio minėjimo, kuriame partizano sesuo prašė, kad buvęs ministras — buvęs KGB kadrinis karininkas M. Misiukonis, dalyvavęs brolio sunaikinime, pasakytų, kur broli užkasė. Sūnaus kapavietę norėtų sužinoti ir šimtmetis Ant. Kraujelio tėvas.

Gal to visko L. Ragas ir nežinojo, nes iš M. Misiukonio kolegų pasisakymų ir V. Bogušio pasisakymų spaudoj apie jį, daro prielaidą, kad, kaip DLK Gediminas susapnavęs Geležinį vilką įkūrė Vilnių, taip Sąjūdžio metais M. Misiukonis, susapnavęs trispalvę, pradėjo dirbti savo tautai. Nesvarbu, kokius nuostabius sapnus M. Misiukonis sapnavo, bet jį su DLK Gediminu lyginti yra nuodėmė ir man visiškai neaišku, kodėl ir už ką

prez. V. Adamkus M. Misiukonį to Vilniaus įkūrėjo 3 laipsnio ordinu apdovanojo. Negi už sapnus?

Irena Labutienė
Chicago, IL

• **Marijampolė.** Vasario 12 d. Marijampolės aukštesniojoje pedagoginėje mokykloje įvyko krikščioniškosios muzikos koncertas. Koncertavo krikščioniškos muzikos grupės iš Vievio, Plungės ir Kauno.

• **Kaunas.** Vasario 19 d. Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre susitiko Kauno maldos grupės. Pasak organizatorių, norėta, kad Kaune egzistuojančių maldos grupių nariai artimiausio susipažintų tarpusavyje, pasidalytų savo veiklos patirtimi. Šv. Mišias šia proga aukėjo kun. K. Rugevičius.

• **Kaunas.** Vasario 25 d. Marijonų vienuolyno patalpose Kaune Lietuvių katalikų mokslo akademija ir Lietuvos katalikų kultūros centras surengė susitikimą su psichologu prof. J. Pikūnu (JAV).

\$20 Ankus Aldona, Lockport, IL; Abromaitis Ona, Lemont, IL; Baltakis F. B., Lake Worth, FL; Černius Rimas, La Grange, IL; Drunga Vitas, Lockport, IL; Holiušienė, East Chicago, IL; Kasniūnas Marius, Orland Park, IL; Landsbergis T. L., Upper Marlboro, MD; Norvilas Povilas, Chicago, IL; Plėnys Sofia, Oak Lawn, IL; Polikaitis Rima, Lemont, IL; Pupius Zuzana, Lemont, IL; Radzius V., Chicago, IL; Ripskis Vytautas, Evergreen Park, IL; Skruodis Frances, Lemont, IL; Šilas Vytenis, Chicago, IL; Šėduikis Antanas, Boston, MA; Valaitis Jonas, Chicago, IL; Zaranka Pranas, Redford, MI.

\$15 Briedis Birutė, Chicago, IL; Brizgis Aldona, Lemont, IL; Baužas Kostas, Homewood, IL; Baras Stasys, Oak Brook, IL; Braženas, dr. Nijolė, Sparkill, NY; Deveikis Mykolas, Darien, IL; Domanskis Alina, Palos Park, IL; Domanskis Frances, Western Springs, IL; Draugelis Arūnas, Naperville, IL; Gaizutis Jeronimas, Clarendon Hills, IL; Grušas Pranas, Agoura, CA; Jankauskas Vida, Woodhaven, NY; Jameikis Ona, Palm Beach, FL; Juzaitis A. K., Plymouth Meeting, PA; Kleiza Vaclovas, Lockport, IL; Lietuvninkas Adelė, Palos Park, IL; Mikaila Jurgis, Seminole, IL; Mockaitis Algirdas, Duneland Beach, IN; Marchertas Raminta, Lemont, IL; Mikūnas Eugenija, Manhasset, NY; Palulius Bronius, Dorchester, MA; Pivaronas Algirdas, Downers Grove, IL; Ragas Rima, IL; Rubėys Rev. Antanas, Bronx, NY; Rubas Ilona, Riverside, IL; Rugienius Vitas, Livonia, MI; Račkauskas Ramunė, Oak Lawn, IL; Rokus Gabrielė, Oak Park, IL; Soliūnas Vladas, Willow Springs, IL; Šaulys Vacys, Chicago, IL; Sušinskas Kęstutis, Lemont, IL; Šaulys Dalė, Chicago, IL; Sinkus Walter, IL; Stankaitis Olga, Wetherfield, CT; Tomkus Tomas, West Hills, CA; Urbutis Algimantas, Palos Hts., IL; Vitėnas Juozas, Oxon Hills, MD; Valaitis Feliksas, Lemont, IL; Vadopalas Jurgis, Oceogau, VA; Vedeckas Algis, Massapequa, NY; Vygantas Maria, Dallas, TX; Žilionis Egidijus, Baltimore, MD.

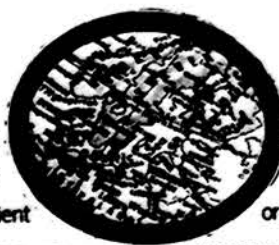
\$10 Aistis Aldona, Temple Hills, MD; Augienė Danutė, West Roxbury, MA; Beiga Sofija, Lemont, IL; Bitėnas Rimantas, Elizabethtown, NY; Baltrukenienė Stasė, Wanswatoa, WI; Babonas Rev. Alf., Detroit, MI; Barzdukas Arvydas, Falls Church, VA; Čyvas Vladas, Cleveland, OH; Čepaitis Valerija, Chicago, IL; Janušas Angela, Sea Clip, NY; Kontius Joseph, Lemont, IL; Kriaučionas Eugenija, Clarendon Hills, IL; Kaufmann Genoveva, Springfield, VA; Kamantas Aldona, Downers Grove, IL; Karsauskas Rev. Rapolas, Putnam, CT; Kubilius Karolina, Wilowbrook, IL; Lintakas J. ir B., Oak Lawn, IL; Landsbergis Algimantas, Malboro, MD; Laucius H., Paterson, NY; Mikulionis Jonas, Sterling, MI; Masaitis Česlovas, Putnam, CT; Motiekaitis Ramunė, Chicago, IL; Maciūnas Vincas, Philadelphia, PA; Navickas Bronė, Lemont, IL; Orentas Maria, W. Hartford, CT; Paškus Raymond, Darien, IL; Pikturka Rev. Vytautas, Putnam, CT; Prapuolenytė Aldona, Putnam, CT; Razma dr. Antanas, Burr Ridge, IL; Raugalis Aldona, Waterbury, CT; Ripskis, V., Evergreen Park, IL; Smilga Julia, Chicago, IL; Sidrys dr. R., Streaton, IL; Sušinskas Irena, Cleveland, OH; Staniškis Julius, Macedonia, OH; Saliklis Maria, Hickory Hills, IL; Sinkus Vytautas, Chicago, IL; Sužiedėlis Vytautas, Abington, MN; Spurgis Jonas, Chicago, IL; Stepaitis Algirdas, Arlington Hts., IL; Umbrasas Vitalis, Bear, DE; Velutis, Rev. Jonas, Chicago, IL; Vardys Anna, Norman, OK; Vasiliauskas Edmund, Glen Ellyn, IL; Zailskas Teodora, Cicero, IL.

\$5 Aidis Aloyzas, Bethesda, MD; Kučėnas Jonas, Chicago, IL; Laurent Anthony, Lemont, IL; Šaltėnas Vincas, Port St. Lucia, FL; Vadeiša Alina, Chicago, IL; Vilkušaitis R., IL. Smulkiosios aukos buvo pridėtos prie loterijos bilietų. Už aukas, kurios taip reikalingos ateitininkams jaunimui JAV ir ypač Lietuvoje, Ateitininkų Šalpos fondas nuosirdžiai dėkoja.

Aukos Ateitininkų Šalpos fondui prašome siųsti šiuo adresu: dr. Aldona Juozėvičienė, 9650 Komenasky Ave., Oak Lawn, IL 60453. Čekių rašyti: Ateitis Relief Fund (Tax exempt Nr. 36-3049403).

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos Lietuvių pensininkų organizacijos narių susirinkimas šaukiamas gegužės 4 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p. Šaulių rinktinės namuose.

Apie būsimąjį M. K. Čiurlionio festivalį, kuris vyks šį rudenį Čikagoje, bus pasakojama gegužės 5 d., šį penktadienį, 7:30 val. v. Jaunimo centre. Čiurlionio kūrinius skambins Rokas Zubovas, Čiurlionio laiškus skaitys Audrė Budrytė. Tą patį vakarą vyks ir Amerikos Lietuvių meno draugijos metinis susirinkimas. Amerikos Lietuvių meno draugija – pagrindinė M. K. Čiurlionio festivalio Čikagoje rengėja.

Elena Černienė, siųsdama „Skautybės keliui“ korespondenciją apie balandžio 16 d. Worcesteryje vykusią skautų ir skaučių Kaziuko mugę, pridėjo jų vardą ir 25 dol. čekį „Draugui“ paremti. Skautininkai Elenai ir Worcesterio broliams ir sesėms dėkojame už paramą spaudai, linkėdami smagaus ir sėkmingo skautavimo.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos įsteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Mišios bus šį šeštadienį, gegužės 6 d., 9:30 val. r. seselių motiniškame name (2601 West Marquette Road, Chicago). Mišias aukos kunigas Thomas Pelton. Kvietame visus dalyvauti!

Šakiečių klubo narių pusmetinį susirinkimą įvyks gegužės 10 d. 1 val. p.p. Šaulių namuose (2417 W. 43 Str., Chicago). Visus klubo narius kvietame dalyvauti!

Motinos dienos pietūs „Mama tau“ ruošiami gegužės 14 d. 12 val. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Bus skanus Aldonos Šoliūnienės maistas, įdomi tai dienai pritaikyta programa. Tai labai gera proga pabendrauti su savo mamytėmis ir padėkoti joms už meilę, rūpestį, patarimus. Pietus ruošia Pal. Jurgio Matulaičio misijos renginių komitetas, pirmininkė Irena Kazlauskienė, o bilietų užsakymais rūpinasi Vanda Gvildienė. Reikia iš anksto užsakyti stalus ar vietas tel. 630-271-9136 arba sekmadieniais įsigyti Pasaulio lietuvių centre.

POEZIJOS KONKURSAS JAUNIMUI

Skelbiamas Balio Gaidžiūno kasmetinis lietuviškos patriotinės poezijos konkursas JAV lietuvių jaunimui.

Konkursą globoja Lietuvių rašytojų draugija ir mecenato a.a. Balio Gaidžiūno testamento vykdytojas Jonas Kazlauskas.

Konkurso dalyvių grupės: I gr. – jaunuoliai nuo 10-13 m.; II gr. – jaunuoliai nuo 14-18 m.

Konkursui skirti 500 dol. konkurso komisijos paskirstomi 1, 2, 3 premijoms.

Prašoma lietuviškų mokyklų vadovus ir mokytojus paraginti mokinius dalyvauti šiame konkurse.

Kūrinį, niekur nespausdintą, pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame užklijuotame voke lyje įdėti autoriaus pavardę, adresą, telefoną ir amžių.

Kūrinį siųsti iki 2000 m. gegužės 15 d. vertinimo komisijos narei mokytojai Hedvinai Dainienėi šiuo adresu: Hedvina Dainienė, 9613 S. Kilbourn Ave., Oak Lawn, IL 60453; telefonas 708-425-8967.

Ar nenorėtumėte dalyvauti susirinkime, kuriame bus tariamasi, kaip pagerinti Marquette Parko apylinkės gyventojų gyvenimą? Šis svarbus susirinkimas vyks gegužės 6 d., šeštadienį, 10:30 val. r. Maria aukštesniosios gimnazijos salėje. Susirinkimą organizuoja „Southwest Organizing Project“ organizacija, kuriai priklauso 25 parapijos, mokyklos ir kitos įstaigos Marquette Parke. Tarp jų yra Šv. M. Marijos Gimimo parapija ir šv. Kazimiero seselės. Ši organizacija tariausi su policija saugumo klausimais, su valdžios ir kitomis įstaigomis, norėdami sutvarkyti aplėistų namų problemą. Susirinkime dalyvaus Illinois gubernatorius George Ryan, atstovų rūmų pirmininkas Michael Madigan ir policijos vadovas T. Hillard. Visus kvietame dalyvauti, susipažinti su „Southwest Organizing Project“ pastangomis spręsti įvairiausias problemas ir parodyti valdžios atstovams šios apylinkės gyventojų dėmesį, paramą ir galia.

Filisterių Skautų sąjungos Čikagos skyriaus sueiga penktadienį, gegužės 19 d., 7 val. vak. vyks pas filisterius Juozą ir Dailą Liubinskus, 9716 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL. Bus aptariami einamieji reikalai, svarstomi nauji, klausoma pasisakymų, atsakoma į klausimus. Visi filisteriai kviečiami dalyvauti.

Iš Pasaulio lietuvių centro į „Traviatos“ spektaklį, rengiamą Morton mokykloje, bus galima nuvykti autobusu. Autobusas į Morton mokyklą išvyks gegužės 7 d. 1 val. p.p. punktualiai. Šiuos reikalus tvarko Lemonto LB Socialinių reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kazėnas, tel. 630-243-0791.

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ gegužės 3 d., trečiadienį, 2 val. p.p. bus programa: „Dainos iš Tėvynės“. Susipažinsime su viešniomis iš Lietuvos, buvusiomis partizanėmis – Irena Belickiene-Runaite, Silvija Simanoniene ir Audrone Simanonyte. Pasi klausysime Silvijos sukurtų eilėraščių, Audronės dainų – pritariant gitara. Visi maloniai kviečiami ir laukiami. Bus ir bendri pietūs, kaip „Seklyčioje“ jau įprasta. Atvykite!

Skelbimai

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoję: \$200 – Vytas Miceika; Marta Trumpjonienė. \$50 – Vytautas Černius; Matilda Kurapka; Danutė Mikulskytė-Hatzi-theodorou. \$30 – Algimantas ir Dalia Urbutis. \$25 – Ilona Baranauskas; Algirdas Čepėnas; Algirdas ir Ramutė Česnavičius; Halina Milaknis; Vladas ir Gražina Plečkaitai; Dr. Paulius Švarcas. \$20 – Vytautas ir Danutė Anonis; Michalina Krutkevičius; Andrius Naujoks; Vaclovas ir Konstancija Nenortai; George Sved; Halina Plaušnaitienė. \$15 – Anelė Narkevičius; Salomė Nyerges. \$10 – Adelė Bingelis; Jonas Kubilius, Valerija Vaičjurgis. Rėmėjams dėkojam. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011. (Skelb.)

Siųskite į paštą per TRANSPAK
Padedam persikraustyti į Lietuvą
Tel. 1 773 838 1050

NAUJOJI IŠEIVIJA MOKOSI REMTI LIETUVĄ

Balandžio 29 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, vyko labdaringas Vienos valso pokylis, skirtas paremti Ukmergės neigaliųjų vaikų mokyklei. Šios idėjos autorė ir organizacinio komiteto pirmininkė Ligija Tautkuvienė, kaip choreografe parengusi ir šokių programą. Vakaro globėja – garbės rėmėjų komiteto pirmininkė Lietuvos garbės konsulė Clevelande Ingrida Bublrienė. Garbės - rėmėjų komiteto nariai: Giedrius Apuokas, Danutė Bindokienė, Kastytis Latvys, Bronė Nainienė, Marija Remienė, Linas Sidrys, MD, Pranas Zapolis. Organizacinis komitetas: L. Tautkuvienė, H. Dainienė, A. Gudėnienė, L. Ringienė, B. Aukštinš, T. Gudauskas.

Pobūvio pradžioje buvo pristatytas organizacinis komitetas ir rėmėjai. Susirinkusius pasveikino konsulė I. Bublrienė, perdavusi Austrijos konsulo Lietuvoje dėkingumą čikagiečiams, išgelbėjusiems labdaringo Vienos valso pokylio idėją, V. Štusauskos triušmingai sužlugdytą Vilniuje. Konsulė prisiminė savo nesėkmingą kelionę į Ukmergę: „Mokyklėlės vaikai nesveiki, įvairaus amžiaus. Mokykla statyta seniai, pradėta dar sovietiniais laikais. Visas pastatas šiūrus, šaltas, grindys nelygios, sienos kai kur kreivos. Bet sesės ir broliai lietuviai, esmė visai ne čia. Jūs neišvaizduojate, kokią šilumą aš radau šioje mokyklėlėje, kokią švara, kaip viskas tvarkingai daroma. Mes šiandien susirinkome vedini idėjos paremti tuos žmones. Visi tie, kurie nespėjo ateiti šį vakarą, praneškite jiems, kaip buvo malonu, kaip buvo gera, kad mes ištiesėme ranką savo sesei ir savo broliui Lietuvoje. Ačiū jums“.

Svečiai buvo pakviesti prie išradingai paruoštų vaišių stalų. Vaišinamasi buvo klausantis programos ir patiems šokant. Programą atliko Lietuvos Vytų tautinių šokių grupės studentai (grupės įkūrėjas ir direktorius P. Zapolis, vadovė L. Tautkuvienė) ir sportinių šokių grupė „Svaja“ (vad. L. Tautkuvienė). Taip pat šoko iš Lietuvos atvykę aukštųjų klasių šokėjai I. Lukošūtė ir A. Narbutas, B. Paulauskaitė ir R. Berzanskas, dainavo A. Simanonytė ir L. Umbrasienė, „Tėviškės“ kapela (vad. S. Jagminienė). Programą vedė „Mis Lietuva 94“ – J. Tamonienė, atvykusi iš Lietuvos, ir čikagieškis J. Vairakojis. Į šokių programą buvo įtraukta ne tik klasikiniai, pramoginiai Lotynų Amerikos, bet ir lietuviški šokiai.

Vakaras buvo netradicinis – svečiai mažiau laiko skyrė vaišėms, o daugiau šoko ir net dainavo lietuviškas stalo dainas. Pokylyje dalyvavo apie

130 svečių, daugiausia jauni žmonės iš naujosios išėivių kartos. Šį labdaros vakarą parėmė ir keletas mecenatų: Irena ir Juozas Polikaiciai 500 dol., Vytautas Vizgirda 200 dol., Frank Zapolis aukojė gėlėms, Kastytis Latvys prisidėjo prie saldumynų stalo, buvo ir daugiau aukotojų, pvz., nemokamai grojo broliai Švabai ir t.t.

Baigiantis pokyliui, kuriuo liko patenkinti ir organizatoriai, ir svečiai, paprašėme konsulės I. Bublrienės pakomentuoti šį renginį. Ji pasakė: „Mes šiandien kito krašto tradiciją sujungėme su parama Lietuvai. Gal mes, 50 metų gyvenę išėivijoje ir puoselėję tautiškumą, nebūtume to sugalvoję. Lietuvos jaunimas važinėja po pasaulį, mokosi ir persiima Vakarų dvasia. Šis vakaras vyksta visai kitokioje aplinkoje, prie jos mes nesame pripratę. Pati idėja yra ne tik labdaringa, bet ir stebinanti. Dabar atvažiuoja lietuviai, kurie sunkiai dirba – gydytojai, profesionalai, kiti, baigę aukštuosius mokslus, prižiūri senelius, valo kambarius, bet šį vakarą atėjo, kad paremtų Lietuvoje likusius ir laukiančius paramos. Tai sveikintina. Mes visus 50 metų rengėme labdaros vakarus, rėmėm savo institucijas, siuntėm į Lietuvą giminėms. Dabar atėjo kita banga. Džiaugiuosi, kad turėjau progą šį vakarą pabūti čia. Norėčiau visai Čikagai pasakyti, kad labai gaila, jog daugiau čikagieškių neatėjo, nepabuvo kartu. Kaip amerikiečiai pasakytų galbūt ir praleido kažką“.

Baigdami pasakoti apie gimtąją naują tradiciją, pridursime moralą, kuris peršasi prisiminus, kaip „ubagų ubagas“, sužlugdęs Vienos pokylį, V. Štusauskas ponu tapo. Kaip pasakoja kauniečiai, išrinktas meru „ubagų vadas“ nutraukė savivaldybės tarybos posėdį ir pakvietė visus į balių. Pats, apsirengęs baltu kostiumu ir baltais batais, lydimas gerai treniruotų vyrų apsaugos, sėdėjo privažiavusį baltą Mercedesą ir nuvažiavo švęsti. Prie savivaldybės susirinkusieji Štusauskos gerbėjams užėmė žadą. Tokie jie ir liko stovėti: ju ubagų ubagas jau nebe jų, jis tapo ponu.

Kitą dieną „Lietuvos žinių“ radijo komentatorius juokavo, kad greitai ubagės „tašėmis“ muš per galvą patį Štusauską, kaip anksčiau mušė ponus valdžios vyrus. Vardan ko buvo vaidintas ubagų teatras, gerbiamas skaitytojas jau tikriausiai pats suprato.

„Draugo“ informacija

P.S. Ligija Tautkuvienė pranešė, kad Vienos valso pokylis, įvykęs balandžio 29 d. Lemonte, davė 3.784 dol. pelno. Visas jis, kaip buvo žadėta, bus išvežtas į Lietuvą.

Iš arti ir toli

RŪPINASI SAVO TĖVYNĖS ĮVAIZDŽIU

„Lietuvos įvaizdis išėivijoje“ – taip pavadintą seminarą Maskvos lietuvių jaunimo sąjunga paskutinįjį balandžio mėnesio dienos savaitgalį surengė Jurgio Baltrušaičio namuose.

Nors nemažai seminare dalyvavusių jaunų žmonių Rusijoje gyvena – dirba arba mokosi – laikinai, daugiausia kalbėta apie tai, kaip svetimoje kultūroje, mišrioje šeimoje išsaugoti lietuviybę.

Seminare apgailestauta, jog gana daug nuolatos Rusijoje gyvenančių lietuvių menkai tesidomi Maskvos lietuvių jaunimo organizacijos veikla. Asimiliuojantis su rusiška aplin-

ka, – gyventi paprasčiau. Jei ne įvairiapusė Lietuvos institucijų pagalba, Lietuvos Respublikos ambasados Maskvoje veikla, vidurinė mokykla, kurioje mokoma lietuvių kalbos ir kultūros, taip pat jei ne betarpiški ryšiai su giminėmis iš Lietuvos, pabrėžta seminare, kalbančių lietuviškai Rusijoje pamažu iš viso nebeliktų. Mišrioje šeimoje, kuriose motina lietuvi, o tėvas rusas, lietuvių kalbą vaikai dar moka.

Seminaro svečio, Jurgio Baltrušaičio namų kuratoriaus Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Rusijoje kultūros patarėjo Juozo Budraitio nuo mone, Lietuvos įvaizdį užsienyje formuoja ne tik politikai kultūros veikėjai, bet ir kiekvienas lietuvis, gyvenantis ar viešintis kitame krašte. (Elta)

Dainininkai iš Lietuvos su operos choristėmis, susirinkę į pirmą bendrą repeticiją. Iš kairės: Audrius Rubežius, Dalia Stankaitienė, Gražina Stauskas ir Kęstutis Alcauskis.

„TRAVIATOS“ PASTATYMOI ARTĖJANT

Manau, kad būtų nelengva Čikagoje ar apylinkėse rasti čia kiek ilgiau gyvenantį mūsų tautietį, kuris bent kartą nebūtų atsilankęs į koki nors Čikagos Lietuvių operos dalyvių pastatymą. Kaip žinome, jau nuo 1957-ųjų pavasario šie žmonės naują operos šventę mūsų tautiečiams su-ruošia kiekvienais metais.

Šis pavasaris nėra išimtis — Lietuvių opera savo 44-ąją sezoną apvainikuoja nauja premjera — pasaulyje ir Lietuvoje labai populiarios G. Verdi operos „Traviata“ nauju pastatymu. Jis jau čia pat — gegužės 7 d.

Iš istorijos

„Traviata“ yra devynioliktoji G. Verdi opera, sukurta pagal Aleksandr Dumas dramą „Dama su kamelijomis“ (libretas Francesco Maria Piaves). Pirmą kartą ji buvo pastatyta 1853 m. Venecijoje, tačiau tada dar nesulaukė pritarimo publikos tarpe. Ir tik kiek vėliau šis veikalas (kiek pakeitus formą) tapo vienu populiariausių kūrinių Italijoje, o taip pat ir kitose Europos valstybėse.

Idomu, kad „Traviatos“, pastatymu buvo pradėtas Lietuvos profesionalios operos gyvavimas. Tai atsitiko prieš beveik 80 metų. 1920 m. gruodžio 31 d. ši opera pirmą kartą nuskambėjo Kauno Valstybiniame teatre. „Traviatą“ pastatė Lietuvių meno kūrėjų draugijos įsteigta Operos vaidykla (režisavo Konstantinas Glinskis, dirigavo Juozas Tal-lat Kelpša). Pagrindinius vaidmenis tada atliko Adelė Galaunienė (Violeta) ir Kipras Petrauskas (Alfredas).

1934 m. gruodžio 8 d. „Traviatos“ premjera prasidėjo ir Klaipėdos operos teatro veikla. Čia ją parengė Prahoje muzikos mokslus baigęs dirigentas Jeronimas Kacinskis.

1999 m. gruodžio 31 d. Kauno Muzikiniame teatre Gintas Žilys paruošė jau 15-ąją Lietuvoje (7-tąją Kaune) šios G. Verdi operos premjerą. Yra žinoma, kad gražią ir sudėtingą Violetos partiją Lietuvoje dainavo daugiau negu 30 mūsų tautiečių primadonų.

Čikagos Lietuvių operos nariai „Traviatą“ stato jau trečiąją kartą. 1966-aisiais Maria aukštesniosios mokyklos salėje įvykusi premjera susilaukė keturių spektaklių. O 1971 m. Lietuvių operos 15 metų sukakties proga įvykęs pastatymas buvo rodytas tris kartus. Tiems pastatymams vadovavo ir dirigavo Aleksandras Kuciūnas. Violetos partiją 1966 m. atliko Lilija Šukytė, o 1971 metais — Daiva Mongirdaitė (dviejuose spektakliuose) ir Gina Čepkauskienė (viename).

Premjera — gegužės 7 d.

Praėjusį savaitgalį buvo proga stebėti jau Morton mokyk-

los auditorijos scenoje vykusias bendras šio kolektyvo choro, solistų ir orkestro repeticijas. Jos dabar čia vyksta kiekvieną vakarą iki pat premjeros.

Praėjęs šeštadienis šiems operos statytojams buvo ypač sunkus, nes su trumpomis pertraukomis repetuota net 8 valandas. Tą dieną jau buvo pradėta dirbti su profesionalių muzikantų sudarytu orkestru, kuris, kaip žinome, ima didžiulį honorarą (už grojimą repetacijose ir spektaklyje reikia sumokėti 46,000 dolerių), ir todėl buvo stengiamasi produktyviai išnaudoti kiekvieną minutę.

Per repetacijos pertrauką buvo proga užkalbinti Lietuvių operos valdybos pirmininką, o kartu ir solistą V. Momką, o taip pat ir vice-pirmininką Jurgį Vidžiūną, kurie neša bene didžiausią administracinių darbų našą.

Jeigu pernai, kuomet buvo statoma „Carmen“ opera, savaitę prieš jos premjerą V. Momkaus veidas dar buvo išvargintas rūpesčių bei netikrumo ženklų, tai praėjusį savaitgalį jame nesimatė jokios įtampos. „Šiomet viskas gerai klojasi: solistai iš Lietuvos atvažiuo laiku ir galime be jokių kliūčių repetuoti ir normaliai rengtis premjerai, — dėstė V. Momkus. — Solistams iš Lietuvos pavyko gauti specialias „Class Q“ vizas, kurios jiems leidžia čia dainuoti spektakliuose ir todėl nesuduriama su pernelyg dideliais sunkumais, — pridėjo pirmininkas.

Kaip žinome, pernai būta nesusipratimų su emigracijos pareigūnais oro uoste. Solistams vis dėl to pavyko gauti leidimą dainuoti operoje, tačiau reikėjo atsisakyti pooperinio koncerto (šiomet jis įvyks gegužės 14 d. Jaunimo centre).

Geros nuotaikos buvo ir vice-pirmininkas J. Vidžiūnas, operos choro veteranas Kazys Skaisgirys ir kiti pakalbinti žmonės. Čia reikia išskirtinai paminėti Praną Olį ir Julij Savrimą, kurie ne tik operos chore seniai dainuoja, bet jie-

du atliks tas pačias solo partijas, kurias dainavo ankstesniuose „Traviatos“ pastatymuose.

Su kuo tik bekalbėjau, visi gerai atsiliepė apie šio pastatymo Violetą — Sigutę Stonytę. Ši primadona yra tarptautinių festivalių laureatė, jau ne naujokė Lietuvos operos scenoje. Galima sakyti, kad ji yra savo kūrybos viršūnėje.

Alfredo partiją čikagiečių pastatyme dainuoja jaunas, 1966 m. Klaipėdoje gimęs ir ten augęs Audrius Rubežius. Jis nuo 1995 m. dainuoja Lietuvos Valstybiniame Operos ir baletų teatre, tačiau pasirodo ir kauniečių pastatymuose, Estijoje ir kitur. Jo laukia keli sudėtingi pastatymai šią vasarą. Beje, šis solistas jau kartą yra dainavęs Čikagos Lietuvių operos pastatyme, kuomet čikagiečių kolektyvas statė „Perlių žvejus“.

Kiek ilgiau teko pasikalbėti su senu Lietuvių operos talkininku Arvydu Markausku, kurį mes išgirsime, atliekant Žermono partiją. Į Čikagą, dainuoti operose jis atvažiuoja jau aštuntą kartą, o vienais metais dar pasirodė kaip koncertuojantis solistas. Šis patyręs „scenos vilkas“ jau spėjo užsitarnauti Čikagos lietuvių publikos gerą įvertinimą.

Buvo proga pabendrauti ir su vilniečiu režisieriumi Eligijumi Domarku, irgi jau aštuntą kartą perskridusiu Atlantą ir norinčiu vėl patalkinti čikagiečiams. Jis taip pat gerai atsiliepė apie šių metų operos narių pasiektus rezultatus, paminėjo pavyzdinę pasiruošimą. E. Domarkas tikisi, kad šio pavasario „Traviata“ turėtų nuskambėti tikrai darniai.

Pamačius ir išgirdus Lietuvių operos bei žymiųjų svečių iš Lietuvos ruošimąsi, atlikimą ir užsimojimus, norisi paraginti mūsų tautiečius nelikti abejingais ir gausiai dalyvauti šio pavasario premjeroje. Gegužės 7 d. 3 val. p.p. atsivers rūtos šakele papuošta Morton gimnazijos auditorijos scenos užuolaida. Reikia tikėtis, kad tuo metu saleje nebus nė vienos tuščios vietos. Beje, bilietai dar galima gauti „Seklyčioje“, o jeigu liks — tai ir premjeros dieną kasoje.

Ed. Šulaitis

Seniai nesimačius yra apie ką pakalbėti. Jau ne pirmą kartą Čikagoje besilankantis solistas Arvydas Markauskas susitiko su Lietuvių operos valdybos nare Valerija Žadeikiene.